

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas
Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJŲ
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinis Redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija tairo savo nuožiu-
ra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo
ir savo lėšomis negražina.

LIETUVIŠ

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisų, pusmečiui
65000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: me-
tams 15 milreisų, pusm. 8 milr.
Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milr
pusmečiui 10 milr.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS
ADRESAS:
Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

11-ti METAI.

SÃO PAULO, 1939 m. Sausio - Janeiro mėn. 14 d.

NR. 2 (523)

„Lietuvio“ dešimtmečio viešas minėjimas ir Dr. Fr. Netto paskaita nukeliami į sausio 22 dieną.

Dešimt Metų.

1929 metais sausio 14 dieną, tai yra lygiai prieš dešimt metų mūsų laikraštis išvydo pasaulį. Dešimt metų nedidelis laiko tarpas, bet per tą, palyginti, trumpą laiką mūsų laikraščiu teko daug pergyventi ir labai daug nuveikti.

Prieš dešimt metų mūsų laikraštį įsteigė ir pradėjo leisti ne didelis būrelis pasišventusių lietuvių, kurie suprato rimto laikraščio reikalą mūsų kolonijoje. «Lietuvio Brazilijoje» pasirodymas buvo visų susipratusių lietuvių sutiktas su dideliu džiaugsmu. Naujo rimto lietuviško laikraščio negalėjo pakęsti tik mūsų saujelė žmonių, kurie buvo pratę tuometinę lietuvišką spaudą naudoti savo biznio, savo amės ar savo siauros partijos reikalams. «Lietuvio Brazilijoje» pradėjęs naują, rimtą spaudos kelią buvo didžiausiu prieš visokios rūšies savanaudžiams ir lietuviškumo profanams.

Kaip kiekvienas darbas sunkus pradžioje, taip ir «Lietuvio Brazilijoje» pirmosios dienos ir pirmieji gyvenimo metai buvo nukloti erškėčiais. Bet laikraščio leidėjai, redaktoriai ir bendradarbiai dirbo su didžiausiu pasišventimu, nežiūrėdami į jokias kliūtis.

Tų žmonių pasišventimą įvertino lietuviškoji kolonija. Prie laikraščio ėmė burtis visi susipratę lietuviai. Skaitytojų, bendradarbių ir laikraščio remėjų skaičius nuolat augo. Ir juo laikraščiu geriau sekėsi, tuo jis buvo daugiau puolamas, šmeižiamas ir terorizuojamas mažos grupės asmenų, kurie negalėjo pakęsti tikro ir rimto lietuviško darbo ir lietuvių išeivių švietimo ir geriausio draugo — laikraščio.

Jokių sunkumų nepaisydama «Lietuvio Brazilijoje» kartu su visa mūsų išeivija pergyveno sunkiausius krizės laikus ir žingsnis po žingsnio žengė progreso keliu į gražesnę ateitį. Jokios kliūtys ir puolimai nepažeidė pasišventusių laikraščio redaktorių, bendradarbių ir remėjų pasiryžimo ir ištvėrmės. «Lietuvio Brazilijoje» 1934 metais sutrumpinęs ir suprastinęs savo vardą sėkmingai eina ir toliau, kartu su visa susipratusia ir pažangia lietuvių išeivija dirbdamas didelį kultūrinį darbą.

Per dešimt metų mūsų laikraščio skiltyse bendradarbiai ir dabar bendradarbiauja visa žymesnioji lietuvių išeivių inteligentija. Dabar mūsų laikraštis turi ne tik didžiausią naujų latinių bendradarbių kadrai, bet taip pat ir korespondentų visu-

os Brazilijos kraštuose. Todėl tik mūsų laikraestyje, kaip veidrodyje, atsispindi visas lietuviškos kolonijos gyvenimas ne tik S. Paulo mieste, bet ir visoje Brazilijoje. Mūsų laikraštis, žengdamas į antrąjį savo gyvenimo dešimtmetį sudaro milžinišką savo skaitytojų — tikrų, nuoširdžių, susipratusių lietuvių šeimą. Piktų prieš vadžiojimai, iš pasalų puldinėjimai, provokacijos ir kitos niekšingos kovos priemonės prieš mūsų laikraštį tik dar daugiau stiprina tauriosios mūsų išeivijos pasiryžimą ir norą dirbti tautos ir išeivijos labui. Mūsų laikraštis jaučiasi laimingas, kad per dešimt sunkaus darbo metų jam pasisekė praskinti platų kelią į mūsų išeivių širdis ir sielas. Antrąjį dešimtmetį pradėdamas mūsų laikraštis tikisi dar daugiau nuveikti. Jis tikisi, kad visi geros valios lietuviai dar stipriau susiburs į krūvą, dar su didesniu pasiryžimu stos į bendrą darbą.

«Lietuvio» gerai žino, kad ir toliau dirbant jam dar teks daug kliūčių sutikti, teks nekartą su juo ir visos lietuvių kolonijos priešais susidurti, bet jis į tai nekreipia dėmesio. Visos lietuviškos kolonijos, susipratusių kolonijos remiamas ir palaikomas jis toliau dar su didesne energija, pasiryžimu ir atkaklumu dirbs visų lietuvių išeivių labui ir kartu su visais geros valios lietuviams žengs į šviesesnę rytojų.

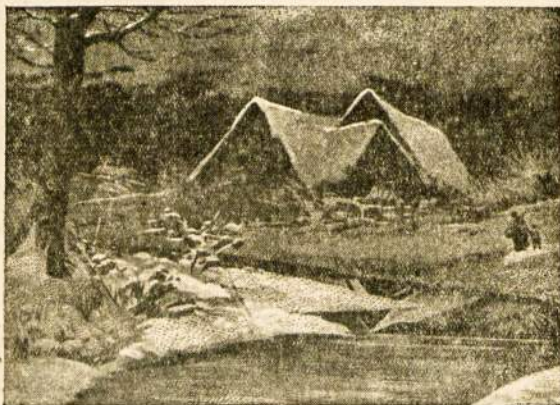
Sunkiai eina anglų -- italų derybos.

Atvykus į Romą Anglijos premijerui Čemberlenui ir ministrai Halifax tuojau prasidėjo tarp abiejų valstybių pasitarimai. Laikraščiai praneša, kad pasitarimai eina labai nesklaidžiai. Anglijos politikai tvirtai laikosi savo nusistatymų ir nepripažįsta Italijai teritorialinių reikalavimų. Nesutariama ir Ispanijos reikalais. Musolini nenori atsisakyti nuo sukilėlių rimo, o anglų politikai reikalauja visiškai Italijos nesikišimo į Ispanijos vidaus reikalus.

Anglijos — Italijos derybų nepasisekimas sukėlęs dar didesnį pesimizmą Europoje.

Karas Ispanijoje.

Naujausios žinios praneša, kad po kelių nepasisekusių puo-

LIETUVOS ŽIEMOS VAIZDELIS.

Kai Brazilijoje kenčiame karštį, Lietuvoje siaučia šaltis ir sniego pūgos.

São Paulo lietuvių visuomenės žiniai.

Sausio 14 dieną „Lietuviui“ sukanka dešimt metų. Ta proga šią savaitę „Lietuvio“ išėjo 12 puslapių. „Lietuvio“ dešimtmetis bus paminėtas ne tik spaudoje, bet ir viešai.

Viešai „Lietuvio“ dešimtmečio paminėjimas įvyks sekmadienį, sausio 22 d. lygiai 3 val. po pietų Dr. V. Kudirkos lietuvių mokyklos salėje (Mokoje), rua Lithuania Nr. 13

Ta pačia proga Dr. V. Kudirkos mokykloje bus atidarytas Prezidento Getulio Vargas portretas.

Paminėjimas bus su įdomia ir įvairia programa. Paminėjime skaitys labai įdomią paskaitą apie Lietuvą ne seniai grįžęs iš Lietuvos žymus S. Paulo žurnalistas ir didelis lietuvių bėviulis

Dr. Franchini Netto.

Visi São Paulo lietuviai kviečiami skaitlingai dalyvauti šiose visai mūsų kolonijai brangiose ir reikšmingose iškilmėse. ĮEJIMAS VISIEMS LAISVAS IR NEMOKAMAS.

Paminėjime dalyvaus daug aukštų svečių iš Brazilijos ir kitų svetimtaučių visuomenės. Tat, sausio 15 dieną neužmirškite visi atsilankyti į lietuvių mokyklos salę Mokoje.

Programoje, be paskaitos, prakalbų ir sveikinimų bus dar ir meninė dalis.

limų Ekstramadura fronte generolo Franco kariuomenė pradėjo didelį puolimą Katalunijos link. Ispanijos vyriausybiniškai Ekstramadura fronte keliose vietose energingai atmušė sukilėlių kariuomenę, bet už tai Katalunijos fronte neatlaikė puolimo ir pradėjo skubiai trauktis. Nacionalistų kariuomenė užėmė kelias svarbias pozicijas ir pri- siartino prie Viduržemio jūros.

Anglų ministariai Italijoje.

Į Italiją su oficialiu vizitu atvyko Anglijos premijeras Čemberlenas ir užsieny reikalų ministras Halifax. Išvažiuojant iš

Londono prieš anglų ministrus darbininkai suruošė demonstraciją. Policija demonstrantus išvaikė.

Italijoje Anglijos ministrai buvo su didžiausiomis iškilmėmis sutikti. Laikraščiai, aprašinėdami anglų ministrų vizitą pažymi, kad Musolini išdėstysias savo pretenzijas į Prancūzijos kolonijas. Tarp svarbesnių politinių klausimų, kuriuos aptars Čemberlenas su Musoliniu bus Ispanijos karas.

Stiprėja ryšiai tarp Brazilijos ir Amerikos.

Santykiai tarp Brazilijos ir Amerikos Jungtinių Valstybių nuolat gerėja. Brazilija norėda ma išvengti žalingos kaikiurių Europos valstybių per didelę įtakos stengiasi gerinti santykius su Amerika. Amerika iš savo pusės siekia dar didesnio draugingumo su Brazilija. Tarp Brazilijos ir Amerikos Jungtinių Valstybių nuolat plečiasi prekybiniai, ekonominiai ir kultūriniai santykiai.

Brazilijoje yra 4 milijonai svetimsalių.

Statistikos žiniomis Brazilijoje gyvena keturi milijonai su viršum svetimsalių. Rio de Janeiro mieste gyvenančių svetimsalių skaičius siekia 370.000. Daugiausia svetimsalių gyvena Brazilijos vidurio ir pietų estaduose ir mažiausiai šiaurės estaduose.

Sukilėliai artinasi prie Barcelonos.

Naujausios žinios praneša, kad Ispanijos sukilėliai pradėjo sparčiai žygiuoti Katalunijos link. Sukilėliai užėmė kelias pozicijas ir toliau smarkiai puola vyriausybiniukų kariuomenę. Sukilėlių kariuomenė jau randa si už 39 kilometrų nuo Barcelonos. Barcelonoje paskelbta visiška mobilizacija ir pradėta smarkiai organizuoti jėgas prieš sukilėlių tolimesnį žygiavimą. Vyriausybiniukai tikisi, kad susitiprins pozicijas jiems pavyks sulaukyti sukilėlių veržimasis į Barceloną.

— Rio de Janeiro laikraščiai praneša, kad artimiausiu laiku į Montevideo atvyks Brazilijos žemės ūkio ministras.

Iš Lietuvos

B. Jonušio laidotuvės Klaipėdoje.

Gruodžio mėn. 9 dieną Klaipėdos kapuose palaidotas Benediktas Jonušis, kuris Priekulėje užpuolė vokiečių būrį. Buvo žiauriai sužalotas ir mirė ligoninėje. Laidotuvės buvo labai iškilmingos. Jose dalyvavo apie 5000 žmonių, jų tarpe apie 2 1/2 tūkstančių organizuotos darbininkijos. Didingos gedulingos eisenos priesakyje buvo nešami bažnytiniai ženklai, 23 vainikai ir gėlės. Karstas buvo apdengtas Klaipėdos krašto lietuvių darbininkų ir amatininkų susivienijimo vėliava, nes velionis buvo šios organizacijos narys.

Kapinėse pasakytose kalbose buvo pabrėžiamos velionies ramus, geras būdas ir doras gyvenimas. Susivienijimo pirminkas savo kalbą baigė šiais žodžiais: „Prie tavo kapo, mielasis darbo drauge, mes prisiekiame, kad mes tvirtai stovėsime savo tautinių reikalų sargyboje ir drąsiai ginsime savo teises. Tebūna lengva tau laisvojo mūsų pajūrio žemė“.

Smilčių kapas, apdengtas vainikais, priglaudė amžinai ramybę bei jauną auką, kritusią nuo smurtininkų rankos.

Blogi metai cukraus gamybai Lietuvoje

Pastaciaus antrąjį cukraus fabriką Pavenčiuose, ties Kuršėnais, Lietuva keleta metų pasigaminavo tiek cukraus, kiek jo suvartojama — apie 25.000.000 kilogramų. „Cukraus“ bendrovė, fabriko valdytoja, stengėsi cukraus gamybą taip reguliuoti, kad jo nebūtų nei perdaug, nei permaži. Su ūkininkais sudarė sutartis, kiek jie cukrinių runkelių gali auginti. Keleta metų tokie apskaičiavimai gana gerai pavyko. Bet cukraus reikalą tvarkytojai lyg užmiršo visagalinią gamtą, kuri gali visus apskaičiavimus suardyti. Perna kaip tik taip ir atsitiko. Dėl nepalankių oro sąlygų, cukrinių runkelių šiemet gauta apie 17% mažiau, be to, jie menkesni ir mažiau cukringi. Jau paaiškėjo, kad cukraus bus galima pagaminti tikrai apie 20.000.000 kilogramų. Tuo gi tarpu cukraus suvartojimas krašte pakilo apie 22%. Ir to-

kiu būdu visai netikėtai šiais metais savo cukraus neužteks. Bus jo suvartota apie 30.000 tonų, o pagaminta apie 20.000 tonų. Teigi teks pirkti užsieniuose apie trečdajį krašte suvartojamo cukraus. Šitas dalykas cukrininkams sudarė rūpesčio. Jau dabar imamasi priemonių, kad panašus reiškinys nepasikartotų. Ūkininkams leista daugiau auginti cukrinių runkelių, nors esantieji fabrikai jau nedaug tegali didinti gamybą. Mat cukraus fabrikas gali dirbti tiksliai apie 3 mėnesius — nuo spalio mėn. iki Naujųjų Metų. Jei ilgiau užteptų darbą, tai sugestų runkeliai. Jau vėl kalbama apie trečiojo cukraus fabriko statybą, kurią norėta atidėti dar keleriems metams.

Žodžiu, šių metų cukrinių runkelių menkas derlius ir cukraus suvartojimo padidėjimas sudarė „cukraus krizę“.

Lietuvos spaudos jubiliejinis aktas.

Lietuvos žurnalistų sąjunga šių metų pabaigoje ruošia jubiliejinį spaudos aktą. Per aktą bus padaryti pranešimai apie lietuvių spaudos ir literatūros plėtojimąsi per dvidešimt Lietu-

vos nepriklausomybės metų. Aktas bus pajavirintas menine dailimi, kuriai yra pakviesti įžymiausi menininkai. Aktui surengti išrinkta komisija, į kurią įeina laikraštinkai V. Kemežys, J. Skrupskelis ir J. Paleckis.

Be to, sausio 14 dieną žurnatata tampa, kuriuo steigiamas Vytau-

listai ruošia tradicinį spaudos balių.

Baltijos santarvės konferencija.

Pagal 1934 metų Baltijos valstybių santarvės sutartį, kasmet įvyksta du kartus Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienių reikalų ministrų konferencijos, kuriose aptariami tarptautinės politikos klausimai, Baltijos valstybių bendrieji politiniai reikalai ir bendradarbiavimas. Konferencijos įvyksta iš eilės visose Baltijos santarvės valstybėse. Šių metų rudens Baltijos konferencija įvyks Kaune. Šiai konferencijai skiriama daug dėmesio, nes ji įvyksta žymiai pasikeitusiose tarptautinėse aplinkėse.

Žinios — žinėlės iš Lietuvos.

— Pienocentras stato didelį vaisių sulčių fabriką, kuris kaštuos apie 900.000 litų. Fabrikas suteiks sąlygas daugiau sodų vaisių sunaudoti krašto viduje.

— Kaune įsisteigė meškeriojų draugija. Draugija rūpinsis ne tik pagerinti meškeriojimo sąlygas, bet imsis priemonių ir Lietuvos vandenų žuviniumui pakelti.

— Kaune gyvenantieji klaipėdiečiai lietuvių valdininkai, studentai ir kiti steigia Klaipėdiečių draugiją.

— Jonavoje sudėgė filma, kuri buvo atsiųsta iš Palestinos ir vaizdavo žydų gyvenimą Palestinoje. Filma kainavusi apie 6000 litų, o buvo apdrausta 2000 litų.

— Ateinančiais metais Baltijos tarpvalstybinės futbolo rungtynės Lietuva — Latvija įvyks birželio mėn. 11 dieną Kaune, o Lietuva — Estija liepos mėn. pradžioje Taline.

— Latvijoje pasirodžius gyvulių snukio ir nagų ligai, Lietuva sustabdė gyvulių įvežimą į Lietuvą iš Latvijos.

— Lietuvos seimas priėmė įstatymą, kuriuo steigiamas Vytau-

Susidomėjimas Baltijos oro linijomis.

Iki šių metų vasaros orinį susisiekimą tarp Vokietijos, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos turėjo viena vokiečių Luft-hansos bendrovė. Šiemet Lietuva leido skraidyti per savo teritoriją ir lenkų „Lot“ bendrovės keleiviniams lėktuvams. „Lot“ lėktuvai skraido iš Varšuvos, pro Kauną, Rygą ir Taliną iki Helsinkio. Vadinasi, Baltijos kraštai turi dvi tarptautines orinio susisiekimo linijas. Vasaros metu abiejų linijų lėktuvai skraido nuolat pilni keleivių. Dabar eina gandai, kad nuo ateinančio pavasario vokiečių bendrovė pradėsianti konkuruoti su lenkų bendrove, atpigindama keleivių pervežimą. Galima spėti, kad ir lenkai atpigins savo lėkuvais keliones.

Be to, dabar Estijos sostinėje Taline vyksta Lietuvos, Latvijos ir Estijos aeroklubų konferencija. Ši konferencija svarstys klausimą apie įsteigimą orinio susisiekimo linijos vien Bal-

tijos kraštams tarp Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Manoma, kad ir įsteigus šią naują liniją, vokiečių ir lenkų lėktuvai ir toliau skraidytų per Baltijos kraštus į Helsinkį, nes Ryga turi orinį susisiekimą su Maskva, o Helsinkis su Leningradu (Petrapiliu) ir švedų sostine Stockholmu.

Lietuva šiemet yra įsteigusi ir vidaus orinio susisiekimo liniją tarp Kauno ir Klaipėdos — Palangos. Ši linija, šiemet veikusi trumpą bandomąjį laiką, nuolat pradės veikti nuo ateinančio pavasario, gegužės mėn. 1 dienos.

Taigi Kaunas tampa gyvu orinio susisiekimo centru.

— Amerikietė operos dainininkė Drangelienė — Darlys nuvyko trupam „Iku“ į Varšuvą. Ji dainuos koncertuose, per Varšuvos radiją ir lenkų operoje „Tosca“. Lenkų spauda Drangelienę labai šiltai sutiko.

to Didžiojo aukštoji karo mokykla (karo akademija).

— Iki šiol Vytauto Didžiojo universitetas Kaune jau yra išdavęs 3144 diplomus aukštųjų mokslo baigusiems asmenims. Daugiausia yra baigusii tarpediplomuotų teisininkų ir ekonomistų.

— Kauno miesto burmistras Ant. Merkys pakviestas į Varšuvą. Varšuvos burmistras vasarą lankėsi Kaune. Taip pat lenkų telegramų agentūra „Pat“ pakvietė į Varšuvą „Eltos“ direktorių Pr. Dailidę.

— Lietuvoje cukraus suvartojimas šiemet padidėjo 22%. Dėl menkesnio runkelių derliaus šiemet bus pagaminta mažiau cukraus ir jo neužteks papildyti suvartojimui patenkinti.

— Visuomeninio Darbo Vadyba davė 6000 litų paramą Lietuvos Žurnalistų Sąjungos kultūriniam reikalams.

— Klaipėdos lietuvių giedotojų draugija iškilmingai paminėjo savo 15 metų sukaktį.

— Vytauto Didžiojo universitetas Kaune suruošė rašytojo, vienuomenės veikėjo ir tautos himno kūrėjo Dr. Vinco Kudirkos 80 metų gimimo sukaktuvių minėjimą.

— Prie Vakarų Sąjungos, kuri rūpinasi Mažosios Lietuvos klausimais, steigiamas kultūros fondas, kurio lėšomis mokyklos bus aprūpinamos knygomis bei knygynėliais, sėls gabius beturčius moksleivius ir rems kitus kultūrinius reikalus.

— Žydų karių dalyvavusių nepriklausomybės kovose, pastangomis surinkta žydų tarpe 60.000 litų, už kuriuos bus nupirktas kariuomenei sanitarinis automobilis su operaciniais, rentgeno ir kitais moderniais įrengimais.

SKATYK IR PLATINK

„LIETUVI“

Atostogos Lietuvoje po devynerių metų.

(Iš kelionės į Lietuvą ir atgal dienoraščio)

(Tąsa iš 1 Nr.)

Po pietų mums parodė vietnė garsenybę „Labanoro dūda“, kuri išties labai įžymi, nes niekas iš mūsų nepajėgė jos išpūsti, gal, dėlto, kad buvome per daug privalgę. Nakvojom Kirdeikiuose. Čia sustojome klebonijoje. Miegame ant šieno, irstomės laiveliais, lankome įžymesnes vietas. Vadovauja vietos kunigai su klebonu. Ryto metą po skanių pusryčių ir apdovanoti dar rasotomis rožėmis dainuodami važiuojam toliau. Privažiavę perėjimo punktus, prieš administracijos linijas sustojame, fotografuojamės ir dai-

nuojame „[Vilniū“, visai neatšizvelgdami į nemalonius lenkų sargybinių žvilgsnius. Trečią naktį nakvojame Zarasuose — Lietuvos Šveicarijoj. Tas vardas Zarasams duotas visai teisingai, nes vieta neapsakomai graži. Čia priima ir viskuo rūpinasi Zarasų burmistras p. Valikonis. Man tenka nakvynė pas policijos viršininką p. Svilvą Gerą valandą su p. Sviliene kalbamės apie Braziliją. Ryto metą išlydėdama p. Svilienė man dovanojo informacinę knygą apie Zarasus. Išvykstant iš Zarasų ekskursijos vedėjas praneša sumanęs aplankyti J. E. p.

Prezidentą, kuris dabar atostogauja ir esąs savo dvare. Nudžiungame. Važiuojame į Vilkmergę sustodami kai kuriose gražesnėse vietose. Pamažu ežerų gausumas retėja ir tuo baigiasi mūsų ekskursijos kelionė. Vilkmergė mus priima p. insp. Plungė. Čia sužinome, kad p. Prezidentas sutiko mus priimti ir laukia 6 val. vakare. Nors skubame kaip galėdami, vis tik vėluojame ir pas J. Ekscelenciją atvykstame vietoj skirtos 6 val. tik 7 val. vakaro. Dvaras išvienos pusės supamas ežero, o iš kitos miško — sudaro gražų vaizdą. Aš vis manydavau, kad J. E. p. Prezidentas eidamas septintą dešimtį metų yra žymiai senesnis ir darbo pavaręs žmogus, bet pamačiusi nusitebau, nes sutikau saulės nudegintą, plačia kaktą ir energijos pilnomis akimis visai stiprų vyrą, kuris daro didelio orumo į-

pūdį. P. Prezidentas vaišina mus kava ir maloniai su mumis pasikalba. Atsisveikindamas pasišūlo aplankyti jo gimtinį namelį netoli dvaro. Už kelio, kitoje p. Prezidento tėviškės pusėje yra pastatyta ypatingai graži ir moderniška jo vardo mokykla. Ir iš visa, kaip man teko pamatyti bevažinėjant po provinciją, puola akin ne tik bendras ūkių pagerėjimas, geras kelių sutvarkymas, bet ir ypatingai daug naujų, [gražių iš kitų trobesių išsiskiriančių mokyklų namų. Pati viena sau galvojau: tai naujosios Lietuvos tvirtovės ir ar ne pats tvirčiau sias Jos ateities laidas.

Išvykę iš p. Prezidento kupini geriausių įspūdžių tą pat va karą grįžtame į Kauną, širdyje dėkodami DULR ir ekskursijos vedėjui už taip visais atžvilgiais puikią progą darčiau pažinti savo tėvynę.

Rugpjūčio mėn. 6 d. su sesute amerikiete ir kaimynu klieriku nuvykstame į aerodromą paskraidyti lėktuvu. Įsikalbame su LAK lakūnais. Teiraujas manęs apie Aeroklubą Brazilijoje. Prašo perduoti jų linkėjimus. Mokesčio ir užsieniečių neima, bet „kleboną“, sako nulupsime. Aiškinam, kad tai tik būsimas klebonas. Mano sesutė išvaduoja „kleboną“. Pasirodo, kad už vieną skraidymo minutę imama po litą. Pakylame su lakūnu Akmansku. Gražūs Lietuvos laukai iš aukšto žiūrint dar gražesni, žavingesni Sėdėdam drauge su lakūnu prašau padaryti kokį nors oro triuką.

Padaręs porą mažų „duobių“ atsisako, girdi, su šiuo lėktuvu nėra galima. Atsisuku atgal, kad mūsų kaimynas labai išbalęs, o aš pajutau tik didesnį smagumą ir visai jokios baimės. (B. d.)

Naujo žalgirio išvakarėse.

Gyvename vadamosios realios politikos laikotarpį, kada atvirai, tiesiog ciniškai, garbina mas brutalumas, žiaurumas ir neteisėtumas. Grobk, kas gali ma, smauk, kas tau nepatinka, ir tokį darbą išsijuosęs garbink pats ir liepk jį garbinti kitiems.

Ir iš tikro, kai prisizūri arčiau įvairiems dabartinio laikotarpio įvykiams, kai apie juos nešališkai pagalvoji, tai, jei dar nesitustojęs žmoniškumo, tiesiog negali suprasti, kokie veiksniai pagimdė XX amžiaus barbarizmą. Tiesa, būta įvairių sunkių laikų ir praicityje, bet istori-

ją kurį stoji jau ne lietuviai ir lenkai, bet visa Europa. Ir jei 1410 metais lietuviai su lenkais, Vytauto Didžiojo vadovaujami, sutrynė kryžiuočių galybę per vieną dieną, tai 1914—1918 metais tam reikėjo ne vienos dienos, bet keletos metų, reikėjo daugelio karo vadų, reikėjo tam tikslui aukoti milijonų žmonių gyvybes.

Keistas sutapimas! 1410 metais Vytautas su Jogaila nemo-kėjo išnaudoti Žalgirio laimėjimo, o 1918 metais Fošas su Peršingu nesugebėjo išnaudoti savo laimėjimo. Abiem atvejais

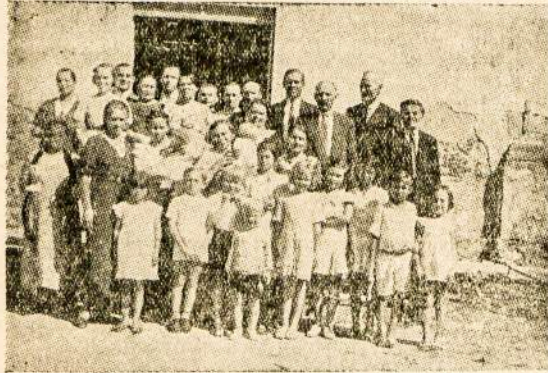
savo žinion. Tačiau nesitikėjo me, kad toji audra taip greit pa-keis savo kryptį į Rytus. Žinojo me tik, kad to neišvengsime, ir todėl Vokietijos sustiprintas ver-žimasis į Rytus nieko negali ste-binti, kadangi tai turi būti anks-čiau ar vėliau.

Ir štai stovime naujų įvykių akivaizdoje. Mūsų laikraščio skai-tytojai, tur būt, atsidėję seka ne-ramias žinias iš Klaipėdos kraš-to. Vienas kitas gali padaryti iš-vaadą, kad, jeigu Klaipėdoje įvyktų nemalonūs dalykai, tai nukentėtų viena Lietuva. Nieko panašaus! Klaipėdos kraštas su 140 tūkstančių gyventojų galin-gajai Vokietijai su 80 milijonų gyventojų nieko nereiškia; Klai-pėda yra tik pretekstas, prieka-bis, yra tik įžanga į milžiniško Vokietijos Rytų plano vykdymą Lietuva, stovėdama akis į akį prieš galinąją Vokietiją, didvy-riškai gina pirmąsias pozicijas. Bet jei lietuvių tauta tų pozici-jų neišlaikys, tai ne ji bus kal-ta; atsakomybė teks visai Euro-pai, kurioje paskutiniu metu vie-toje politikos įvesta juodoji bir-ža, kurioje prekiaujama silpnės-niųjų sąskaiton.

Apie tai visi gerai žinome ir žinome taip pat, kad anksčiau ar vėliau Vokietijos Rytų arti-mesni ir tolimesni kaimynai tur-ės pasirinkti dvi išeitis:

1) Antras Miunchenas ir po to Čekoslovakijos likimas, arba 2) Trečias Žalgiris, kurio rezul-tatai pareis nuo Europos nusis-tatymo.

Trečios išeitys nėra ir būti negali. Šis faktas visiems rei-kia gerai įsidėmėti.

„Lietuvio“ skaitytojų grupė Rio de Janeiro.

jos žinovai ir sąžiningi dabarti-nio gyvenimo stebėtojai visi su-tinka su vieno rusų emigranto posakiu, kad „Buvo laikų suun-kesnių, bet niekšiškesnių niekuo met dar nebuvo“.

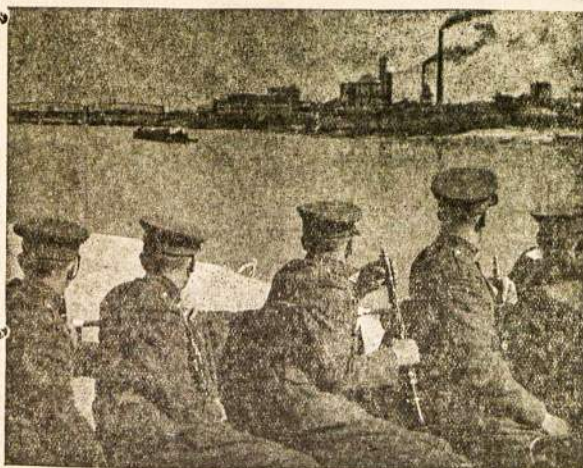
Ta proga įsidėmėkime, kad mūsų laikų žiaurumo ir grobuo-niškumo užuomazgos reikia ieš-koti senovės kryžiuočių paly-kuonyse. Tai nėra joks prasima-nymas, bet neginėytina tiesa. Naujoviški XX amžiaus kryžiuo-čiai ne tik su nepaprastu įžulu mu naikina ir koneveikia tuos, kurie šiek tiek kitaip galvoja ir kitomis kalbomis kalba, bet jie podaug tiesia savo nagus, grobdami vis daugiau žemių, ku-rių jiems niekuomet nebuvo, né ra ir nebus gana. Tai amžinai alkani žmonės.

Kas būtų buvę, jei 1410 me-tais Žalgirio laukuose nebūtų buvusi sutriuškinta kryžiuočių galybė — sunku tiksliai nusaky-ti. Viena tik aišku, kad XV šimtmečio pradžioje Vytauto Di-džiojo karo genijaus dėka il-giems amžiams Europa galėjo laisvai kvėpuoti ir laisvai tvar-kytis, kol, pagaliau, 1914 metais prasidėjo antras Žalgirio mūšis,

buvo padarytos tos pačios klai-dos. Tik pirmuoju atveju vokie-čiai kelis šimtus metų rengėsi keršyti, o antruoju atveju jie il-gai nedėli ir jau matome ant dangaus ir ant žemės ženklus, kurie pranašauja trečią Žalgirį, kuris bus paskutinis, neatsivel-giant kieno pusėje bus laimėji-mas.

Jau minėjome, kad prieš au-gančią Vokietijos galybę Vaka-rų Europos didžvalstybės trau-kiąsi, kaip ežys, pavojų pajutęs Ar jos taip negarbingai ir nevy-riškai daro atsiminusios 1914 — 1918 metų karą, ar bijo iš nau-jo pradėti kovą, ar nepasitiki savo jėgomis, ar gal apdraudu sios savo egzistenciją, pamojo ranka į Vokietijos Rytų kaimy-nus? Ar čia turi lemiančios reikšmės viena kuri priežastis, ar visos — sunku pasakyti. Ta-čiau aišku, kaip diena, kad Vo-kietija, pajutusi Vakarų nusilpi-mą, savo žvilgsnį atkreipė į Ry-tus.

Iš karto dar guodėmės, kad kryžiuočių palikuonių audra nus-linko Pietų link, kur nušlavusi nuo žemės paviršiaus vieną valstybę, kitas paėmė visiškon

Lietuvos karių ekskursija plaukia gariaivių Klaipėdos link.

Fabrica de Cigarros “SUDAN”

Premijų Sąrašas Nr. 46
1938 m. 21-12 ir 1939 5-1 d. laikot.

RAUSVIEJI KUPONAI		SERIJA „E“
Nr. 16.001 iki	16.050	— 50 čekių po 50\$000
„ 16.051 „	16.100	— 50 metalinių dėželių pudrai
„ 16.101 „	16.200	— 100 gražių kaklaraiščių
„ 16.201 „	16.300	— 100 čekių po 10\$000
„ 16.301 „	16.400	— 100 gražių uždegamų mašinėlių
„ 16.401 „	16.600	— 200 servizų kavai su 6 puod.
„ 16.601 „	16.700	— 100 aliuminiu indų pienui
„ 16.701 „	16.800	— 100 dekoruotų indų salduminams
„ 16.801 „	16.900	— 100 dėželių tualetinio muilo
„ 16.901 „	17.000	— 100 tuz. lėkščių stalui
„ 17.001 „	17.200	— 200 čekių po 5\$000
„ 17.201 „	17.300	— 100 rinkinių Gillette barzdai skusti
„ 17.301 „	17.400	— 100 dėželių geros pudros
„ 17.401 „	17.500	— 100 čekių po 20\$000
„ 17.501 „	17.600	— 100 gražių kišeninių peiliukų
„ 17.601 „	17.700	— 100 „Saladeirų“ iš balto stiklo
„ 17.701 „	17.800	— 100 stiklinių dėželių
„ 17.801 „	17.900	— 100 paveikslų alėjiniais dažais
„ 17.901 „	17.950	— 50 čekių po 30\$000
„ 17.951 „	18.000	— 50 geriausių laikrodžių

SUDAN

VIENINTĖLIS FABRIKAS KURIS DARO PROPAGANDA SU SERIJUOTAIS KUPONAIS (RAUSVAIS IRMELYNIAIS) NUMERUOTAIŠ. SKELBIAMIS 4 SARAŠAI PER MĖN. (SU 2.000 PREMIJŲ KIEKVIENAME) IŠ VISO

8.000 PREMIJŲ

DALYJA VERTINGAS DOVANAS IR UŽSIREKOMENDUOJA KAIPO GERIAUSIOS CIGARETES!!!

Oceania Aspasia Severa Leonidas
\$600 \$500 \$500 \$500

VISKAS MĖLYNOSE KUPONOSE, KIEKVIENAM POKELY YRA „FIGURINHA“, KURIAS SURINKUS TAIP PAT GALI MA GAUTI VISOKIŲ DOVANŲ.

Fabrica do Cigarros „SUDAN“ S. Paulo

Ar žinote?

— Amerikoje 1881 metais, Uai-tas atidarė pirmuosius kursus mašinėle rašyti mokytiis. Mote-rių draugija tada pareiškė griež-tą protestą, kad mergaičių pri-gimtis yra silpna ir jos negalės mašinėle rašyti. Dabar gi dau-gumas mašinėsčių yra mergai-tės visuose biuruose ir valdžios įstaigose.

— Vienas labai išsiplatinęs Amerikoje laikraštis, 1865 m. rašė: Visiems protingiems žmo-nėms yra žinoma, kad per vie-lą žmogaus balsas negali eiti. Jei netoli ir galima būtų žmo-gaus balsą perduoti, tai tolimes-niam tarpui išradimas neturės reikšmės.

Klemensas Jūra.

Paskutinis pasisakymas.

(Atviras žodis draugams ir bičiuliams.)

Dvi eglės svyruojančios tyliai už lango, Verkslėna ramiu pianissimu...

Žaliajame kotike vakaras slepiasi, Kažko susimąstęs — Smalsuoliškai mėnuo parymo...

O mano jaunystė: Kuprota, palinkus... sulūžusiom kojom... Nedrąsiai selina svyruojančiais žingsniais... Bet... lyg susitarę — Gyvenimo Gundos jai kelią pastoję; Pažadino širdį egzotikos tvinksniais...

Velniai ir jų draugės — Pasiūlė, man vietą ramumo, — Prakeiktąjį sielvartą Kasijaus... Bruto... Ir sielą sukaustė — Kančiomis Frančeskos Rimini... Ir Gedulo Gėlės krūtinėj pražydo...

Gyvenimas mano — sakyti nemieia... Jau finišą siekia — Pro moterį... demoną... kląstą ir gėlą... Ir šiam maskarade — Man viena nuveikti dar lieka: Pasiųst Belzebubui suvargusią sielą...

O žmonės: Gerieji klajūno bičiuliai, — Šventai pasirįžot prigrįdyti ašarų šaukšte... Ir tvirtinat drąsiai: Jog visos idėjos seniai kapuos dūli... O man — jau Parnasas per aukštas...

Ir — finale mano gyvenimo pilko: — Neliko idėjų, — Nei draugo... nei juodojo velnio... Tik žemiško ritmo supainiotos kilpos... Ir žodžiai: bičiuliams — per švelnūs...

Gyvenimas mano — toks laikinas buvo, Nors kartais džiaugiasi — lyg laimės sapnu... Iš miglų statytiejį rōmā sugriuvu... — Sudėvu, bičiuliai — Jūs verkit... dainuokit... Jau aš išeinu...

1939-I-10.
São Paulo.

Vietos lietuvių gyvenimas.

DULRo Pirmininkas R. Skiptitis aplankė Frigorifico lietuvius.

Gruodžio mėn. 4 d. DULRo Pirmininkas p. R. Skiptitis nuvyko aplankyti S. Paulo Estado pakraštyje esantį nedidelį Baretos miestelį, prie kurio yra didelis Frigorifico Anglo mėsos dirbinių fabrikas.

Fabrike dirba daug lietuvių darbininkų, kurių čia gyvena apie šimtas šeimų.

Frigorifico stotyje p. Skiptitis sutiko ten anksčiau nuvykęs mokyklų insp. S. Bakšys, kuris jau kelios savaitės laiko dirba ten gyvenančių lietuvių tarpe su pasiūlymų skiepinimas jaunu lietuvių širdyse savo gimtosios kalbos meilę! Taip pat atvyko į stotį ir keletas tuo laikui laisvų, nuo darbo, vietos lietuvių.

Rytojaus dieną gerb. DULRo Pirmininkas lydimas dabar Brazilijoje viešinti stud. žurnalisto J. Vaitkevičiaus, poeto Klemenso Jūros ir insp. S. Bakšio, aplankė visus fabriko skyrus ir kalbėjosi su ten dirbančiais lietuvišiais, kurie visi su džiaugsmingu entuziazmu sutiko retąjį svečių, p. Skiptitį.

Vakare buvo sukviešti vietos, lietuvių išklausti Pirmininko žodį. Susirinko labai daug lietuvių, kurie labai įdomavosi Lietuvos ir čia, kitų lietuvių koloni-

jų gyvenimu.

P. Skiptitis netrumpoje, turiningoje kalboje papasakojo savo įspūdžius iš kelionių ir žadėjo, kiek tai nuo jo pareisį paremti daugumos lietuvių iškeltą norą — atskiros lietuviškos kolonijos įsteigimo reikala.

Taip pat labai gražų, ekspresingą žodį pasakė ir Brazilijos lietuvių mokyklų insp. S. Bakšys. Užjauniamai, viltingai kalbėjo žurn. J. Vaitkevičius ir poetas Klemensas Jūra.

Po susirinkimo sugiedotas Tautos Himnas, po kurio ne vienas lietuvių šiuostėsi ilgesio ir susigradinimo ašaras...

Šis Pirmininko ir kitų svečių atsilankymas, gražios lietuviškos dainos, kalbos ir abipusis nuosirdumas yra didelis lietuvių bėsis išlaikymo akstinai! P. Pirmininkas lankėsi per visas ten gyvenančių lietuvių trobeles, teiravosi jų asmenio gyvenimo sąlygoms ir žadėjo kiek nuo jo pareisį tuos vargus stengtis su mažinti.

Rytą svečiams išvykstant į Frigorifico stotį susirinko nemažas lietuvių būrys ir išleido su tikru lietuvišku nuosirdumu.

Vietos lietuviškos apdovanojimo svečius gėlių puokštėmis...

JURKA.

„LIETUVIO“ DEŠIMTMEČIO VIEŠAS MINĖJIMAS NUKELIAMA Į SAUSIO 22 DIENĄ.

„Lietuvio“ dešimties metų sukaktuvių viešas minėjimas Dr. V. Kudirkos mokykloje iš sausio 15 dienos nukeliamas į kitą sekmadienį, sausio 22 dieną. Sausio 22 dieną paminėjimas įvyks 3 val. po pietų. Mūsų laikraščio bičiulis p. Dr. Franchini Netto skaitys labai įdomią pasakaitą apie Lietuvą. Ta pačia proga Dr. V. Kudirkos mokykloje bus atdarytas Brazilijos Respublikos Prezidento Getulio Vargas paveikslas.

Šiose išskilmėse dalyvaus Lietuvos Konsulas p. A. Polišaitis, nemaža žymių svečių iš brazilų visuomenės ir mūsų laikraščio skaitytojai, bendradarbiai ir bičiuliai.

Išskilmėse bus ir meninė progamos dalis, kuriai vadovaus chorvedis p. J. Stankūnas. Įėjimas visiems laisvas.

Į šias išskilmes kviečiami visi rajonų lietuvių.

SANTA BARBARA APYLINKĖSE.

Santa Barbara (L. Paulista) apylinkėse gyvena keletas lietuvių šeimų. Lietuviai čia daugiausia nuomoja žemę ir augina vatą ir kt. Šįmet vata geresnė, negu buvo pernai, bet tik nemažai jos apgadino įvairūs kenkėjai. Bendrai šįmet derlius yra neblogas. Jei vatos kainos būtų aukštesnės, tai ūkininkai turėtų visai gražių pajamų.

K. Č. kas.

DR. JONĄ ZABROCKĮ APLANKIUS.

Šis nepaprastos energijos ir sugebėjimų vyras, jį aplankius, aprodė savo darbus bei paaiškino ateities sumanymus. Dr. J. Jonas Zabrockis sako: „Jei iki šiol sodinau šimtais „ukstančių eukaliptų medelių tai šiais metais manau jų pasodinti nemažiau milijono. Mano planas — visą Sorocabanos linijos padangę paversti galingais eukaliptų miškais“. Todėl nenuostabu, kad kompanija ši darbininką laiko nepamainomu ir kreipia didelio dėmesio. Paskutiniu metu p. Zabrockis mano persikelti iš Mairink nuošaliau į miškų specialiai jam vienam skirtą didelį ir gražų namą su žavinga aplinkuma, čia jaunasis Dr. mano gelsis atsidėti daugiau ir mokslinėms studijoms. Sėkmės!

Mok. J. J.

KUDIRKOS MOKYKLOJE.

Šeštadienį sausio mėn. 7 dienos vakare Dr. V. Kudirkos mokykloje Mokojo žiūrint dideliame būriui jaunosios kartos atstovų su savo tėveliais, įvyko mokyklos tradicinė eglaitė. Scenoje matome gražų „Kalėdų senelio“ vaidinimą su žaviu vaikams Kalėdų Seneliu. Nepaprastai gerai paruoštos vaidinimo dainos ir giesmės, tikrai gražiai skambėjo jaunųjų dainos aidai. Už vis labiausiai visiems patiko turinį sutartinė, tikėkime, kad šį žavų skambesį gerbiamas mokytojas suteiks progos išgirsti per radiją.

Gerasis mokyklos Tėvų Komitetas po vaidinimų mažiesiems atvedė Kalėdų Senelį su lauktu vėmėmis.

Eglutėje dalyvavo ir kolonijos svečias DULR Pirmininkas Ponas R. Skiptitis.

J.

JATAHY — PARANĀ.

Progai pasitaikius teko pasikalbėti su energingu lietuviu kolonistu, gyvenančiu Paranos esate, netoli Jatahy, M. Gleibum. M. Gleibus atvažiavęs į Braziliją dirbęs ant S. Paulo—Paranā geležinkelio. Susitapęs pinigų nusipirko ūkį netoli Jatahy. Vėliau susikvietė savo šeimą iš Lietuvos ir dabar toje pačioje vietoje tebegyvena. Po keturių sunkaus darbo metų M. Gleibus neblogoi įsikūrė ir dabar visose apylinkėse laikomas pavyzdingu ūkininku.

M. Gleibus siūlo ir kitiems lietuviams kurtis prie S. Paulo—Paranā geležinkelio, kur žemės geros ir nebrangios. Šiose vietose vidutinės žemės alkeris kainuoja apie 400\$000. Žemė išsimokėjimui neblogomis sąlygomis.

J.

L. K. BENDRUOMENĖS DEŠIMTMEČIO METIS.

Sausio 8 dieną S. Paulo lietuvių Katalikų Bendruomenė minėjo savo dešimties metų sukaktį. L. K. Bendruomenė yra viena iš seniausiųjų organizacijų lietuvių kolonijoje. L. K. Bendruomenę įsteigė kun. J. Valaitis.

Plačiau apie L. K. Bendruomenės dešimtmečio veiklą teks išsitariani kitą kartą.

Jaunas Senis.

Ping-pong turnyras.

„Lithuanijos“ stalo teniso žaidynių 8. m. sausio 6 d. pasėkos: P. Mažietis 50 x B. Skadas 47. B. Mackus 50 x V. Juškėnas 40. V. Kriaučiūnas 60 x K. Skadas 55. Černiauskas 60 x Butauskas 39. B. Batutis 80 x B. Girėys 71. Jurgutis 100 x Jesevičius 92.

Sausio 11 d. pasėkos: Mažietis 50 x Krumzlys 47. B. Mackus 50 x H. Borisovas 45. Butauskas 60 x Martinaitis 57. M. Baltušis 60 x K. Skadas 59. Kirmialavičius 80 x Karolis 73. Urbietis 100 x Hasleris 47.

Paskutiniųjų pirmojo rato žaidynių lentelė:

Sausio 18 d. P. Mažietis x B. Mackus. H. Borisovas x L. Džiugelis. V. Kriaučiūnas x J. Butauskas. J. Vasiliauskas x V. Jesevičius. St. Urbietis x J. Banys. J. Blimkė x V. Jurgutis.

Sausio 20 d. P. Mažietis x V. Juškėnas. B. Skadas x H. Borisovas. L. Džiugelis x B. Mackus. H. Borisovas x J. Krumzlys. J. Blimkė x K. Urbanavičius.

ST. URBIETIS — KANDIDATAS Į S. PAULO ĆEMPLJONUS.

Paskutiniu metu laiku S. Pauly vyksta ping-pong /stalo teniso/ taip vadinamos „Torneio“ 20 minutes“ žaidynės. Šiose žaidynėse dalyvauja ir lithuanietis Stepas Urbietis. Tasai gabus žaidėjas iki šiol nepralaimėjo nė vienu rungtynių ir sausio 13 d., jei taip pat laimės, liks S. Paulo antrosios kategorijos nugalėtoju. Po paskutinių rungtynių, kurios įvyko sausio 10 d., apie mūsų lithuanietį brazilų laikraštis „A Gazeta“ sausio 11 d. nr. rašo:

„...[]doniausias to vakaro susitikimas buvo St. Urbiečio ir José C. R. Barros, nepralaimėsių dar nė vienu rungtynių. Šiame susitikime Urbietis pademonstravo tikrai gražių paulistų žaidimo klases. Nors Barros ginda masis dėjo visas pastangas, ta-

čiau prieš šviesiaplaukio jauniolio be galo gražius kirtimus neatsilaikė ir pralaimėjo 19 taškų skirtumu...“

Šias paskutines rungtynes lithuanietis St. Urbietis laimėjo 80 : 61 pasėkme.

Stepas Či.

VILA BELOJE...

Praeitą sekmadienį, sausio 8 d. Vila Belos Lithuanijos „juvenile“ futbolo komandos žaidė su „Flor da Vila Zelina F. C.“ klubu. Nors brazilų klubas su skoliniais žaidėjais, bet laimėti prieš miklius ir energingus lithuanietis neįstengė. Pirmos komandos baigė 0 : 0, antrosios — 2 : 1, lietuvių naudai. Žaidimo gyvumui daug kiudė lietuviai ir bloga aikštė.

K.

PASAULIO LENGVOJI ATLETIKA.

5.000 m. bėgimas.

Rekordai:

(Tąsa iš 1 nr.)

- Italija — Cerati 14:44,4
- Japonija — Murakoso 14:30,0
- Luxemburgas — Madinger 15:35,4
- Norvegija — Hansen 14:48,0
- Lenkija — Noji 14:33,4
- Svedija — Jonsson 14:29,0
- Sveicarija — Uttiger 15:17,0
- Čekoslovakija — Kosciak 15:14,8
- Pasaulinis — Lehtinen 14:17,0

Olimpijadų nugalėtojai:

- 1912 — Kolehmainen /Suomis/ 14:36,6
- 1920 — Guillemot /Prancuzas/ 14:55,6
- 1924 — Nurmi /Suom./ 14:31,2
- 1928 — Ritola /Suom./ 14:38,0
- 1932 — Lehtinen /Suom./ 14:30,0
- 1936 — Hoeckert /Suom./ 14:22,2

VISI SKAITO TIK SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA PIETŲ AMERIKOS LAIKRAŠTĮ „LIETUVIS“

Sp. S-gos „Lithuanijos“ Parque das Nações skyriaus sp. šventės tvarkraštis:

Parque das Nações Sp. S-gos „Lithuanijos“ skyriaus Valdyba savo posėdyje 8. m. sausio 11 d. ruošiamai Sporto šventei, kuri įvyks 8. m. sausio mėn. 15 d., nustatė tvarkraštį:

„S-ta Therezinha“ sporto aikštė.

- Nuo 9 val. iki 10 val. 2-ji kom. F. G. S. x Fluminense E. C.
- „ 10 „ „ 11 „ 1-ji „ F. G. S. x Fluminense E. C.
- „ 14 „ „ 15 „ 2-ji „ S-ta Therezinha E. C. x Curuça
- „ 15 „ „ 16 „ 1-ji „ Curuça E. C. x Matadour E. C.
- „ 16 „ „ 17 „ 1-ji „ S-ta Therezinha x Flor do Mar.

„Parque das Nações sporto aikštė.

- Nuo 9 v. iki 10 v. 2-ji kom. J. São Christovão x J. Lithuania V.B
- „ 10 „ „ 11 „ 2-ji „ Lithuania (v.) x 7 de Setembro E. C.
- „ 11 „ „ 12 „ 2-ji „ Lithuania /M./ x Parque das Nações
- „ 12 „ „ 13 „ 2-ji „ Palmeiras A. C. x Braz Palestra E.C.
- „ 13 „ „ 14 „ 1-ji „ J. S. Christovão x J. Lithuania V. B.
- „ 14 „ „ 15 „ 1-ji „ Palmeiras A. C. x Braz Palestra
- „ 15 „ „ 16 „ 1-ji „ Lithuania /M./ x Parque das Nações
- „ 16-30 — 17-50 1-ji „ Lithuania /v./ x 7 de Setembro E. C.

VALDYBA.

Baltijos tautu vienin- gumas.

Visiems sąmoningiems žmonėms gerai suprantama, kad Baltijos tautos riša daugelis bendrų reikalų. Tačiau lietuvių, latvių ir estų tautų bei valstybių susiartinimas ir bendradarbiavimas ilgą laiką nėjo gaitimu ir pageidaujama sklandumu. Čia daugiausia kliūčių darė Lietuvos — Lenkijos santykių įtampa ir kiti tarptautinės politikos veiksniai. Eilę metų Latvija ir Estija labai bijojo Sov. Rusijos, vienintelio savo didelio kaimyno, ir pasitikėjo Lenkijos galia ir globa. Lenkai stengėsi patraukti latvius ir estus į savo įtaką, o šie tikėjo, kad Lenkija juos gali apsaugoti nuo galimo komunistinės valstybės puolimo. Todėl net iki 1934 metų Latvija ir Estija labai bičiuliavosi su Lenkija. Lenkai gi tą bičiulystę daugiausia stengėsi panaudoti spaudimams į Lietuvą; lenkai

valstybėm labai pavojinga risti savo likimą su imperialistiniais Lenkijos užsimojimais. Nuo 1934 metų latviai ir estai žymiai pakeitė savo užsienio politiką, priartindami prie Lietuvos pažiūrų. Tada dar buvo reikšta daug pasitikėjimo Tautų Sąjunga ir tarptautiniu kolektyviniu saugumu. Tačiau nuo 1934 metų Lietuva, Latvija ir Estija suvienodino savo užsienio politiką, sudarydamas Baltijos Santarvę savo bendriesiems reikalams svarstyt, tirti ir ginti. Tiesa, santarvė nenumatė bendrųjų reikalų gynimą kariškėmis priemonėmis, o tikslai diplomatinėmis. Be to, latviai ir estai neapsiėmė remti Lietuvą jos ginčiuose ir santykiuose su Lenkija. Bet jau daug buvo pasiekta, kad Lenkijos įtaka Baltijos kraštuose labai sumažėjo, o Lietuva sustiprėjo. Pagaliau, šiomet, po

pinis su visomis valstybėmis būti geruose santykiuose, ypač su kaimyninėmis valstybėmis. Kilus karui tarp kitų valstybių, Baltijos kraštai visomis priemonėmis vengs į tokį karą įsivelti ir priešui laikys tą kariaujančią šalį, kuri kėsinsis jų neutraliteta pažeisti bei sulaužyti. Reikia, Baltijos valstybės savo saugumą dabar remia vien savo jėgomis ir gerais santykiais su kitomis valstybėmis. Taip prieita prie glaudaus Baltijos valstybių bendradarbiavimo ir susiartinimo užsienio politikos srityje.

Kitais būdais, priemonėmis ir daug anksčiau prasidėjo Baltijos tautų bei visuomenių susiartinimas. Jau prieš keliolika metų įsisteigė Kaune lietuvių — latvių ir Rygoje lietuvių — lietuvių draugijos. Keleriais metais vėliau įsisteigė lietuvių — estų ir estų — lietuvių draugijos. Šių draugijų tikslas: dirbti Baltijos tautų artimesniam supažindinimui, bei suartinimui ir glaudesniai įvairiose srityse bendradarbiavimui. Šiam tikslui pasiekti draugijos imasi įvairių priemonių; ruošia kongresus, paskaitas, veda propagandą per spaudą, rengia ekskursijas ir panašiai. Be to, jau gana seniai pradėjo tarpusavy bendradarbiauti vienodo pobūdžio Baltijos kraštų organizacijos. Beveik pirmieji susiartinimo keliu nuėjo žurnalistai, sudarydami Baltijos spaudoje santarvę. Vėliau ir kitos organizacijos užmezgė nuolatinis tarpusavio ryšius. Labai gyvai bendrauja studentai, radiofonai, teatrai, teisininkai, miškininkai, moterų ir kitos organizacijos.

Prieš trejetą metų pradėta organizuoti vadinama Baltijos savaitės. Jos įvyksta kasmet vasaros laiku, paeiliui kiekvienoje Baltijos valstybėje. Baltijos savaitė metų įvyksta lietuvių — latvių — estų draugijų kongresai ir visų trijų kraštų vienuodų organizacijų suvažiavimai. Kongrese ir suvažiavimuose daromi įvairūs klausimai pranešimai, diskusijos, paskaitos, aptariamas įvairios bendradarbiavimo sritys ir priemonės, daromi nutarimai, kuriuos vėliau vykdo atitinkamos organizacijos bei šios savaitės. Baltijos savaitės dalyviams ruošiamos ekskursijos.

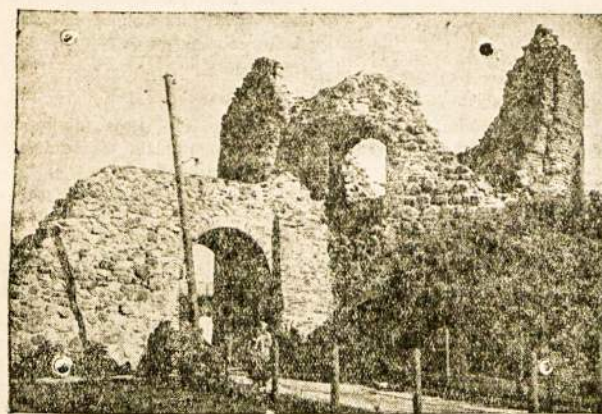
vaisės supažindinama su krašto gražesnėmis vietomis, muziejais, įstaigomis ir kita.

Ateinančių metų vasarą, birželio mėn. 15-22 dienomis, Baltijos savaitė įvyks Lietuvoje. Liet

pecialioji, Australijos spauda, nedidelė mašinėlė, kuri gali būti lengvai primontuojama prie kiekvienoje didesnėje krautuvėje esančio pinigų registravimo aparato — registracinės kasos.

Lietuvos kaimo vaizdelis.

Kauno senosios pilies griuvėsiai.

manė, kad Lietuva, būdama iš visų pusių apsupta nedraugingų kaimynų, bus įjems nuolaidesnė. Tačiau Lietuva ilgai to nuolaidumo nerodė. Per tą laiką latviai ir estai pradėjo daugiau tikėti Sov. Rusijos taikingumu, negu lenkų norais ir galia juos apginti nuo rytų didžiojo kaimyno puolimų. Priešingai, Sov. Rusija davė suprasti Latvijai ir Estijai, kad šiomis dviem mažom

Čekoslovakijos apkarpymo, galutinai paaiškėjus kolektyvinio saugumo netikrumu, visos trys Baltijos valstybės padarė dar vieną svarbų bendrą žingsnį savo užsienio politikoje: jos pasakelbė savo neutralumą, parengdamos suvienodintą neutralumo įstatymą. Vadinasi, Baltijos valstybės atsisakė nuo pastangų iš anksto susirasti sau globėjų ar talkininkų karo atveju, o rū-

tuvių — lietuvių ir lietuvių — estų draugijos Kaune jau dabar ruošiasi Baltijos savaitei, nes jos bus visos programos vykdytojai bei visų iškilnių šeiminių kės. Tikimasi, kad kongrese ir suvažiavimuose dalyvaus apie 1000 asmenų.

Baltijos savaitės pastaraisiais metais pasižymi kaskart gausesniu dalyvaujančių asmenų skaičiumi, programų platumu ir klausimų svarstymo sklandumu. Politinio Baltijos valstybių susiartinimo, žymiai lengviau vyksta ir tų kraštų tautų bei visuomenių susiartinimas ir bendradarbiavimas.

Automatas netik- riems pinigams ats- kirti.

Vienas tolimosios Australijos Sidnejaus miesto gyventojas, inžinierius Vilius Singerajus, išrado labai įdomų aparatą. Šis tuo aparata artimiausioje ateityje, be abejo, labai susidomės didžiosios krautuvės ar kitokios prekybos įstaigos, o ypač bankai bei bankinio pobūdžio kontoros. Tai yra, kaip praneša

Kam gi ji reikalinga? Argi šita mažytė mašinėlė be jokio pasigailėjimo meta lauk iš kasos kiekvieną jon dedamą netikrą monetą? Tuo pačiu metu šitos mašinėlės pagelba galima fiksliai skaičiuoti, kiek kokios vertės monetų patenka į kasą, taigi, lietuviškais pinigais imant kiek kasoje yra monetų po vieną, du, penkis, dešimtys ir t. t. centus, o taip pat kiek ir kokių sidabrinų ar kitokių joje monetų. Ši mašina įjungiamą į paprastą šviesą teikiantį elektros tinklą ir per pusantros minutes išbando iki tūkstančio monetų. Oficialiais bandymais nustatyta, kad šis nedidelis monetų tikrintojas dirba labai tiksliai: jis be vargo atskirdavęs šilingus, kurie buvo prieš keletą metų kalami Kinijoje ir kurie dar šandien sutinkami Australijoje vartojamų pinigų apyvartoje, nors tie šilingai nuo tikrų australiškų tos pat vertės monetų tesis kiria tik 4% aukštesne sidabro praba.

TIE LIETUVIŲ SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

P. Orintaitė.

MOTINA.

Atsiųsta specialiai „Lietuviui“ (iš spausdinamos knygos „Jurgučio pieva“).

I.

Baltramiejus, prie siauro vagono lango šonu prisilįsčius, go dziai žiūrėjo į rudeniskai gelsvėjančius laukus. Lietuvos dirvos, gimtos žemės arimai — pagaliau... Pakvipo, rodos, oras kažkokių šiltu sraunumu ir jautriomis ban gomis stuktėlėjo į visas gyslas. — Tai ve, ta tavo senoji tėvynė, — pusbalsiu mąsto pasaulio perėjūnas. — Kadaisė protekinių išlapnojai iš čia ne į savo pėdas atgal neatsižirėdamas... Baltesnės duonos pasigodai, aukso kalnų ieškoti išbėgai... Žiūri, rodos, dalar jis patį save, koks jis buvo tada, tais

anais tolimais metais, ir šypsoi, tyčiojasi iš to akėtbernio Baltrelio, į kurį jis vargu ar nors per nago juodymą, nors per plauką tebėra panašus: — Žiopleli, neišmanėli, tu! Ne žinojai, kad ta juoda kriaukšlėlė ir už ponų baltąjį pyragą kartais daug mielesnė, daug sultingesnė... Nenumanei, kad tie aukso kalnai ten, už jūrių marių, kai kada net ir už raguo to velnio smalą piktesni... Bet ką gi tu tada žinosi, žinoma, nuo mažens tik paskui juodmarių uodegas sekiojės piemenplauki! O ir paskui tik kreivas užuoganas podymuose varinėjęs vaikigali! Ką tu tada išmanėi... — su paniekinamu pasigailėjimu

krestelia jis apiplikusią makau- lę ir tartum tikrai mato dabar, štai, prieš save tą jauną pusbėr- nį ruduojančio vasarojaus dirvoje: mosuoja, rodos, su dalgiu plačiai iš pat menčių skėteriodamas ir taip plūsta, stengiasi, įda- sus pasipustydamas, kad net gražu pažiūrėti. Mato jis ir savo šviesbėrius kūtplaukus, visą galvą apkero- jusius, nuolat žlengančius ant prakaitu srūnančios kaktos — tokios dar tada lygutės, neraukš- lėtos, Dieve tu mano! Atlapoti storos apyverpinės marškiniai, rodos, net duska jam dabar čia pat į šnerves savo grubumu ir lino žaliava, o pus- basių kojų sueizėję užkulniai juodoja iš tolo, kaip zebro ka- tinio gurklis. Savo viduje jaučia jis, kaip visa, visa tam jaunikiui Baltre- liui nesvarbu, visa lengva — jis ir aitvarus ant savo pusuogųjų pečių pakylotų, jeigu prireiktų

Ir darbas, ir purvas, ir prakaito tvaikas — kaip nuo žąsies vanduo! — Ak tu, jaunyste pentinuota: Buvai gi tu toks tada, Baltreli! Raudonmargės lygumų sodybos linksmučiais paveikslais praskrieja pro Baltramiejaus akis, ir jam darosi vis labiau drungna, lyg kas šilsgano medaus į jo kraują pamažu lašas po lašo vis lašintų. Čerpiniai stogai, dar kai kur rubininių šermukšnių šakomis apsikaisę, tarp blankiai nugal- tusių jovarų lapų šypsoi, nely- ginant pačių šeiminių sotūs ir pakankamai saulės prisigėrę veidai. Šen ten dar vinksnų viršūnės ar klevo plačios plau- takos daugybė švelnių spalvų marguliuoja iš tolo. Ir tas vis- kas, tie paprastučiai lietuviško kaimo vaizdeliai, rudenio tyliai nurimę, Baltramiejui dabar atro- do kaip saldi pagirtų šalių eg- zotika, kaip seniai svajotas pa-

sakų kraštas. — O graži ta Lietuva — tegu ją galas! Per širdį taip ir trau- kia, — pustumuriu mąsto ir me- ty nublukintu žvilgsniu godžiai gaudo kiekvieną sodybą su rau- donu arba skarda spindinčiu sto- gu, geria į save taip švelniai nuspalvėjusių sody lapija, veš- liuosius medynus, rugių ražieno- mis ar sėklą beriančiu vasaro- jumu banguojančias lygumas. — Kažin dar kaip čia puiku pavasarį, tur būt... O tada, — vėl grįžta jis į aną, toli nusru- venusį laiką — manė metais buvo, kokią gamtos grožybę aš čia palieku... Ir vėl nuslysta jo mintis į jau no pusbėrnio gyvenimą šitose dirvose, kada su kupinai plyš- tančia galva svajota apie tai, kas toli, kas nematyta ir tik au- ksinėse pasakose girdėta. O arti, čia pat po savo kojomis, tada nepastebėta nė vieno perlo- — Galėjau gi grįžti anksčiau

Savotiška Japonų šventovė.

Šventame japonų mieste Kio to yra šventovė, pašvęsta 33.333 dievams. Toje šventovėje yra visų tų dievų statulos. Šventovės vidus atrodo lyg statulų miškas. Kiekviena iš tų statulų abiejose rankose turi dar po statulą, o šios taip pat abiejose rankose po statulą ir t. t. Skaičiuje dievaičių yra daug

Kokios moterys gabesnės.

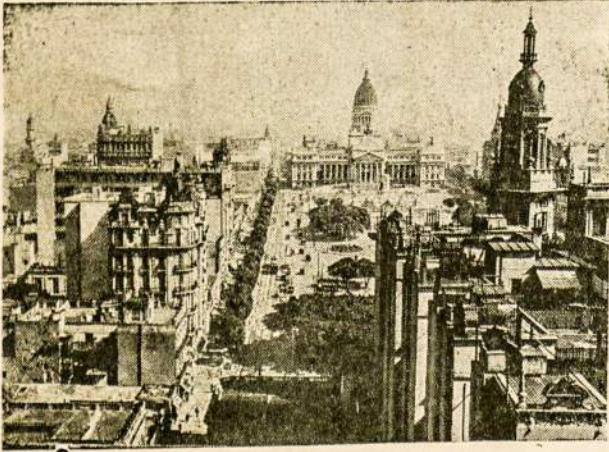
New Yorko universalinės krautuvės direktorius Mitčelis padarė labai įdomius tyrinėjimus. Išstius du mėnesius jis nežymiai stebėjo savo krautuvės pardavėjų moterų darbą. Jis norėjo patirti kaip jos dirba, kaip elgiasi su pirkėjais ir kaip daro kai sutinka kokius nors ke-

tinii Valstybių Akrono universiteto studentai norėdami itin ryškiai tauti įrodyti, juokais surašė kolektyvų prašymą vidaus reikalų ministerijai. Neaiškina mi to prašymo turinio, o tepasakydami, kam bus tas prašymas siunčiamas, jie per vieną valandą surinko jame daugiau kaip 200 parašų, ne tik savo kolegų studentų, bet ir universiteto profesorių. O to prašymo būta: kad per penkias dienas visus jį pasirašiusius nubaustų

ypatingai palankias moskitams veistis sąlygas. Jungtinių Amerikos Valstybių pietuose ypač daug moskitų veisiasi pelkėtose žemumose ir vienintėlė priemonė tuos vabzdžius išnaikinti, yra pelkių nusausinimas. Tam būtent darbai ir panaudojamas galingas dinamitas. Jo užtaisai įleidžiami pelkių gilumon tam tikru planu nužymėtose vietose ir sprogdinami. Planingo sprogdimo pasėkoje atsiradę dirvoje plyšiai ir grioviais įgalina pelkių vandenį ir drėgmę suvartyti į iš anksto paruoštas nusausinimo sistemas, taigi, pašalinti. Išdžiointose pelkėse moskitai nebegali išsikvėpti ir dalimi nyksta, dabmi kelias į mečiau žmonių gyvenamas vietas.

ta atleido? Sandomasis: — Dėl gero elgesio pone. — Tai atrodo lyg neteisybė! — Tikra teisybė! Dar turėjau pusę metų sėdėti kalėjime, bet dėl gero elgesio buvau atleistas.

Rusijoje prieš karą žydas turėjo svarbų reikalą pas apskrities viršininką. Ėjo jis vieną kartą, antrą. Dėl šito dalyko žydas vis tik nenustojo vilties vis vaikščiodavo pas viršininką. Pamatęs, kad atkakliu žydu negalės atsikratyti, viršininkas liepė įvesti žydą į atskirą kambarį; ten žydui nuleido kelnes ir įkūrė tiek, jog žydas vos galėjo paeiti. Sunku buvo žydui prieiti prie gubernatoriaus. — Ar tamsta esi gubernatorius? — paklausė žydas, sulaukęs priėmimo. — Taip, aš esu, — atsakė gubernatorius, žiūrėdamas į žydą susidomėjęs. — Jei taip, — tarė žydas, nušvilkdamas savo rūbus ir rodydamas savo pamėlynavusį užpakalį, — tai būk tamsta malonus pažitūrėti, kas darosi jūsų gubernijoje. — Britų imperijoje niekada saulė nenusileidžia, — išdžiūti pasigyrė anglas. — Ak, kaip gaila! — taria amerikietė mergaitė. — O mes urime tokius gražius saulėlydžius!

Argentinos sostinė Buenos Aires.

ir gyvulių: laukinių ir naminių, apie šimtas vilkų ir apie 2 ar 3 šimtai gyvačių. Nemaža altorių pastatyta ir barsukams, nes blogos jų akys gali pridaryti daug žalos, tai juos reikia nuolat permaldauti.

blumus. Visas savo pastabas direktorius rašydavo į knygą, o paskui tas žinias apibendrino. Ir gavo jis visai nelauktus vaisius Geriausios pardavėjos ir iš viso gabiausios moterys pasirodo yra juodaplaukės, žemo ūgio. Jos talentingiausiai moka pardavinėti, darbštesnės ir sumanesnės. Šviesiaplaukės toli gražu nėra tokios gabios. Ūgis pasirodo, turi didelės reikšmės. Žemo ūgio moteris esanti geresnė pardavėja negu aukšto ūgio. Dabar šios universalės krautuvės direktorija samdydama pardavėjas tuo ir vadovaujasi.

mirtimi elektros kėdėje... Rytojais dieną tas prašymas su visais parašais, kaip itin ryškūs įspėjimas nuo lengvabūdiškumo buvo viešai iškabintas universitete.

Trumpiausias karas pasauly.

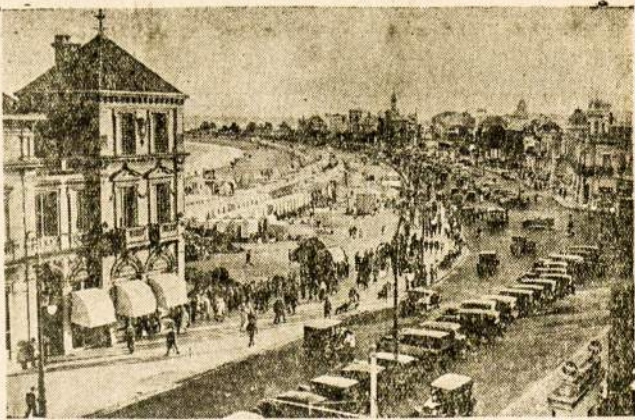
Jis tęsė vos 37 minutes. 1896 metais rugpjūčio 27 dieną Zanzibaro sultonas paskelbė karą Anglijos karaliui. Britų kreiseris, kuris stovėjo ties Zanzibaro krantais, tuojuo apšaudė sultono rūmus ir paskandino vienintėlį Zanzibaro sultonui priklausiusį karo laivą. Lygiai po 37 minučių nuo karo paskelbimo sultonas pabėgo, o virš jo rūmo jau plėvėsavo balta vėlavė.

200 žmonių patys prašėsi nubaudžiam mirtimi.

Skubėdami, ar būdami išsiblaškę, neretai pasirašo patys nežinodami ką. Amerikos Jung

Vabzdžius žudo dinamitu.

Atrodo juokinga, kad kovai su vabzdžiais žmogus neberas tų tinkamesnės priemonės, kaip vieną galingiausių sprogstamųjų medžiagų — dinamitą. O vi dėlto ši galinga priemonė pastaruojamu metu labai dažnai panaudojama kovojant su moskitais: nelabaisiais, baisios malarijos ligos, platintojais. Dinamito taikrais atvejais naikinant moskus griebiamasi ne todėl, kad jį jėga žudyti vabzdžius, jų kiaušinėlius, bei lėlytes, bet todėl kad šia priemone tarpiskai greitu laiku ir palyginti mažesnėmis išlaidomis įmanoma pašalinti

Urugvajaus sostinė Montevidėo.

jau prieš kokį penketą metų, — pačiam sau priekaištas tvyra iš gilios sąmonės, tik tas pavėluotas priekaištas dabar — toks jau visai nereikalingas ir tuščias. — Daug ką galėjau... Bet... — ir mostelia žvilgsniu šalin, iš naujo akimis įsigerdamas į pro šalį skriejančias lygamas, jaukia šiluma kvepiančias.

Bet vis ir vis tvenkiasi: jo galvoje anie kvailio Baltrelio laikai, užguldami ant kiaušų, lig šiol po svetimus kraštus prisigaudytų gyvenimo griozdų. Tartum ima pliautis kažkas, tartum rūgsta ir iršta draugėn sujauktas pieno ir kaulų kistielius.

Staiga griokstelia kažkurios minties sąnarėlis ir plaštaka kerta į veidą:

— O kurių galų tu čia dabar grįžti? Ką tu čia veiksi? Kad jaunas protas ir prakaitą sveturi išlaistei, tai dabar — tiktai geliančius kaulus ir rūdijančių skilvų tėviškei parnešei... — ir nu-

sišypo taip slidžiai save nuqvailinęs. — Lyg tau kitur kapinių nepriteko, kad čia, Lietuvoje smėli, atsigult parduosioj! E, kvailas gi tu, Baltramiejaui, kaip ir visas tavo gyvenimas, nelyginant aitvaro sparnas: čia skraidė, čia nešė, o pagaliau — savo aruodo vis dar nebeturi...

Pinigių krepšį užsidirbai ir parsinešei su savim — tai kas iš to? Argi žmogui pinigas jau būtų viskas? E, kvailas buvai, kada taip galvojai...

Bet ne! Yra dar vienas taškas, rodos toks mažučiukas, tik vos-ne-vos įžiūrimas taškelis, kuris per ilgiausius metus, per visokiausių vėjų vėtymus — vistiek spingse nori ir švietė iš tolumo tolio be atvangos, be persto jimo. Tartum negęstanti padangių žvaigždė, visada taip artima ir pažįstama — ir vis dažnai užmiršama... Bet ji vistiek visada žio-

ruoja ir smailiais spinduliukais tyliai sruvena į tavo vidų, į tavo gyvenimo langą, nors tu dusliausiomis langinėmis nuo jo užsikaltumei.

Ir tu nė pats nesizina, kiek kartų ta kuklioji tavo gyvenimo žvaigždėlė netyčia savo žvitrumu tave savin patraukė, kiek kartų paviliojo tavo akį bent trumpai valandėlei dirstelti į mėlyną grynumą sruvenančią padangę... Tu to nesizina ir gal dar užsigintum, bet vis dėlto tu jauči, kad tas šviesulėlis, toks niekad negęstantis, tau vienintelis tėra ir kad juo tolyn — juo labyn tavo žvilgsnis netyčia mis už jo užkliūva...

Motina, motinėle — motutė mieliausia!... Vien to žodžio smilktelėjimas širdy Baltramieju primena šventas Mišparų maldas bažnyčioje, ir uoslėje dvelktelia vistančių bijūnų kvapas.

Kleksodavo jis ant mamytės

sijono klosčių, padreiktų raudonmargėje bažnyčios asloje, ir klausydavosi kunigo virpuliuojančio giedojimo — Kirie eleison... Antifonaaaa... Žmonių iš eiginųjų drabužių aistumas, rodos jau savaime garbino šventadienį... Vargonai alpinamu gausmu giedojo... Moterų rankose styrinčios gėlės — žirnučiai, levukai, vijūneliai — smikino visus pašventindamos kiekvieno darbingo žmogelio širdukę tuo saldžiausiu žemės daigų kvepėjimu.

Ir jo motina klūpodavo tyliai, su auksuotomis knygomis rankose, maldingai limondama lūpomis. Jis, greta jos prie šono prisiglaudęs, matydavo jos liesą profilį, šešėliu padubusias akis. Jos tiesiai palenkta galva stūksodavo taip rimtai, nepajudindama per visą laiką, kad jis lygin davo ją su Šventos Motinos paveikslu ant šalutinio pilioriaus — tokia pat tyli, liūdna liesa ir susikaupusi.

Tai buvo šventos Motinos paveikslas, kurį Baltramiejus per trisdešimt su viršum metų išlaidavo neišdildomą ir šviežią — vis toki bažnyčioje nužemintai klūpančių ir vistančių žirnučių žiedais tebekvepiančių. O kiek tokių rudeny nušlamėjo pavėjui...

Atsimena Baltramiejus dar ją ir namuose — negrįstoje, įsodušiomis sienomis trobelėje.

Ir ten ji buvo visada liūdna, rimtai tyli, tartum kažkokiomis maldomis apkerėta. Skusdavo buvels, plaudavo puodus, lopydavo drabužius — ir viską atlikdavo vienodai tyliai, bet nuosekliai, be jokios klaidos ar svyravimo, lyg per šimtą metų būtų kasdien tuos trūsus trūsus si. Ir čia, prirkusioje virtuvėje ji likdavo vis taip šventai susikaupusi, kaip bažnyčioje, ir tie darbai ir visa eidavo jai — kaip kunigui prie Mišparų altoriaus — (B. d.)

Ed. Pažera.

Spaudos Etika.

Spaudos reikšmė begalinė. Spauda — tai naujųjų amžių didžiulė galybė, kurios padariniai sunku išvardinti. Ji auklėja, moko ištisas tautas, išjudina visą žmoniją. Didžiulė žmonijos pastarųjų laikų pažanga — tai spaudos nuopelnas. Spaudą galime palyginti su dinamitu, kuris tinkamai panaudotas padeda žmonėms didžius darbus nudirbti, panaudotas blogam tikslui ar netinkamai — atneša daug nelaimių. Nektartą spauda buvo priežastimi didžios nesantaikos, revoliucijų, karų ir t. t. Iš to aišku, kad spauda yra galingas įrankis, kuriuo daug gera, bet ir daug bloga galima padaryti.

Nenuostabu tad, kad kiekviena kultūringa valstybė spaudos reikalams tvarkyti yra išleidusi visą eilę įstatymų, o kai kur net veikia cenzūra, be kurios leidimo negali būti spausdinamas joks spaudos leidinys. Cenzūra paprastai veikia tokiose šalyse, kur vyriausybė nepageidauja opozicijos politinės kritikos ir tose šalyse, kurioms nuolat grėšia įvairūs pavojai iš vidaus ir iš oro. Viešieji spaudos įstatymai paprastai normuoja spaudos teisinę padėtį, leidėjų santykius su šalies valdžia,

kai padėti jiems susirasti duonos kąsnį, duoti žinių iš savo tėvynės, viso pasaulio ir vietos gyvenimo, pagaliau — pajvairinti nuobodų lietuvių išeivio gyvenimą, atgaivinti jo dvasią.

Deja, su skausmu, turiu konsultuoti, kad mūsų kolonijos laikraščiai nesugeba ar dažnai nenori šių tikslų siekti. Ne kartą jie gesina išeivio krūtinėje tėvynės meilės kibirkstėlę ir pasėja joje neapykantos, nepasitikėjimo grūdus. Aprašymas tam siomis spalvomis Lietuvos politinių įvykių, Lietuvos vyriausybės darbų, savo tautiečių gyvenimo Lietuvoje, politinių sąskaitų suvedimas užsieny sėja žmonėse susierzinimą, nerimą ir skaldo juos politinėmis srovėmis, kas mums — užsienio lietuviams yra labai žalinga. Lietuviybė pas mus palaikoma ne vien per spaudą, bet dar daugiau per mokyklas, bažnyčią ir lietuviškas organizacijas, tad mūsų spauda, paliesdama šias instancijas, turėtų būti ypatingai opi. Šmeižimas, kritika spaudoje mokyklų, mokytojų, bažnyčių, kunigų, lietuviškų organizacijų veikimo yra labai blogas pasitarnavimas lietuviybei. Klaidų gali būti visur, bet jos daž-

Lietuvos jaunimas šventadieniais mėgsta pasivažinėti laiveliais

spaudos etiką ir k. Šiame rašiny man rūpi išskirti spaudos etikos, kitaip sakant, spaudos padorumo klausimas.

Kad apsaugojus kraštą nuo blogos spaudos kenksmingos įtakos, kiekviena kultūringa valstybė turi įstatymus, kurie saugoja spaudą nuo pornografijos, šmeižtų, nepatiktintų faktų skelbimo ir net nuo netinkamų ir nepadorių išsireiškimų.

Brazilijoje taip pat veikia panašūs spaudos įstatymai, tik mums — svetimtaučiams jie kiek sunkiau prieinami. Tuo pasinaudodama mūsų kolonijos spauda ne kartą sau leidžia per daug didelę laisvę. Laikraščiuose dedami nepatiktinti faktai, pikti šmeižtai, nepadorūs išsireiškimai ir k.

Žinant apytikriai lietuvių išeivių Brazilijoj skaičių, darosi aišku, kad nė vienas lietuviškas laikraštis čia didelio biznio ne padarys, todėl laikraščių leidimo tikslas turėtų būti grynai idejinis. Mano giliu įsitikinimu lietuvių išeivių laikraščių tikslai turėtų būti ypatingai gražūs: kelti lietuviybę išeivių tarpe, šviesti juos ir auklėti, burti į krūvą, stiprinti ekonomiškai ir morališ-

niausia gali būti atitaisomos kitoki būdu, tik ne spaudoje. Pa tyrimas rodo, kad gyvenimas čia ir praėina, įvairūs įvykiai bėga ir prabėga, laikas gydo žaizdas, viskas pamažu užsimiršta. Bet spaudoje išskirti šmeižtai, nepatiktinti faktai, jei jie nelieta atšaukti, dažnai, po kiek laiko, vėl išskeliami į viešumą ir kartais naudojami, kaip rimti argumentai (!). Kovos įkarštis dažnai per toli nuveda žmones taip iš vienos, taip iš kitos pusės, bet praėina įkarštis ir vėl tenka tiems žmonėms, kurie dar neseniai vieni kitus per spaudą spaudė, susitikti. Ar nevertėtų visiems mūsų spaudos darbininkams pagalvoti, kaip išbristi iš tos praėities purynos duobės ir mūsų spaudą padaryti tikrai gražią, nenukrypstančią nuo kilniųjų lietuvių išeivių spaudos tikslų.

SKAITYK IR PLATINK
„LIETUVI“

Benaras Kauno vaizdas iš Vytauto parko.

SVEIKINIMAI „LIETUVIUI“ JO DEŠIMTMEČIO PROGA

I.

Dešimties metų laikotarpis tau ty gyvenime yra trumpas, bet mūsų kolonijai tie dešimt metų buvo labai reikšmingi. Daug lietuvių sustiprėjo ekonominiai, lietuviškos organizacijos subūrė nemažą skaičių tautiečių tautiniai kultūriniai darbai; mūsų mokyklos šimtus lietuviukų auklėja, kad būtų sąmoningi lietuviai ir kultūringi Brazilijos gyventojai. „Lietuvis“ per tą dešimtmetį buvo neužgęstantis žiburėlis savo tautiečiams. Tiesa jis galėtų būti dar daug šviesnis, galėtų teikti daugiau sielesilumos lietuviui darbininkui. To aš ir linkiu „Lietuviui“ jo dešimties metų sukaktuvių proga.

Simas Bakšys
Liet. Mokyk. Inspektorius.
Frigorifico Anglo, 1939-1-10 d.

II.

„Lietuvio“ dešimties metų sukaktuvių proga sveikinu „Lietuvio“ redakciją ir Lietuvių S-gą Brazilijoje. Linkiu su dar didesne energija dirbti sunkų kul-

SKUBIAI REIKALINGA TARNAITĖ

Vienai vokiečių šeimai skubiai reikalinga gera tarnaitė namų ruošos darbams. Geras atlyginimas. Kreiptis: Rua Dr. Oscar Ferreira, 129 casa 2 / Jardim America/.

Už Raseinių ant Dubysos teka saulė, teka...

tūros darbą ir žadinti lietuvius išeivius, kad neužsnūstų ir nenuskęstų svetimųjų jūroj...

Pageidauju, kad „Lietuvis“ daugiau rašytų apie lietuvius darbininkus ir padėtų jiems susiorientuoti svetimame krašte.

Jonas Mackus.
Frigorifico Anglo.

III.

MANO BRANGUS „LIETUVI“.
Nuoširdžiai sveikinu tave, sulaukusį dešimties metų ir linkiu dar daugiau išaugti, sustiprėti ir išsiplatinti po visą Brazilijos lietuvių koloniją. Skaitau tave jau dešimt metų, nuo pirmųjų tavo pasirodymo dienų ir tu visą laiką buvai ir esi mano geriausiu draugu ir užtarėju.

Adomas S-is.
Cuiabā, Mato Grosso.

IV.

„Lietuvio“ dešimtmečio proga nuoširdžiai sveikinu p. Redaktorių, Administraciją, bendradarbius ir visus skaitytojus. Linkiu viso geriausio!

V. Šatas
Klierikas Salezietis.
Petropolis, Estado do Rio.

V.

„Lietuvis“ yra mūsų geriausias draugas ir prietelius. Todėl jo dešimtmečio proga linkiu „Lietuvio“ redakcijai, leidėjams bendradarbiams ir visiems skaitytojams gražiausios ateities ir geriausio pasisekimo visuose darbuose. Linkiu, kad „Lietuvis“

kasmet surastų po kelis šimtus naujų skaitytojų.

Andrius Janušauskas.

VI.

Su šiuo laišku prisijunčiu pinigų už prenumeratą ir ta proga sveikinu „Lietuvi“ jo dešimties metų sukaktuvių proga. Visiems „Lietuvio“ darbuotojams ir veikėjams linkiu geriausios kloties ir ilgiausių metų. Lai gyvuoja mūsų laikraštis „Lietuvis“.

Jonas Ušeckas.
Rio de Janeiro.

VII.

Sveikinu „Lietuvi“ dešimties metų sukaktuvių proga ir linkiu, kad jis ir toliau energingai ir nenulistamai kovotų už švenčiausius mūsų tautos ir išeivijos idealus. Mano nuoširdus troškimas, kad „Lietuvi“, kaip vienintelis mūsų kolonijos laikraštis, dar daugiau pamiltų visi mūsų išeiviai ir būtų jo dar didesniais remėjais ir prieteliais.

V. Sakatauskas.

VIII.

Kažkas yra pasakęs, kad tik laukiniai žmonės laikraščių neskaito. Ir ištikrųjų, sunku būtų įsivaizduoti kultūringesnį lietuvių išeivio gyvenimą be savo laikraščio. Aš džiaugiuosi ir didžiuoju, kad jau keli metai esu mūsų laikraščio „Lietuvio“ skaitytoju ir tuo pačiu priklausau didžiuliai kultūringų ir susipratusių lietuvių išeivių — „Lietuvio“ skaitytojų šeimai.

Mano troškimas, kad „Lietuvis“, pradėdamas antrąjį savo gyvenimo dešimtmetį lankyti mus dažniau. Linkiu „Lietuviui“ virsti pirmuoju lietuvišku dienraščiu Pietų Amerikoje.

St. V-kas.

IX.

Jau keli metai gyvenu tolimame Paranos estade ir dirbu miškuose. Esu senas „Lietuvio“ skaitytojas ir turiu pažymėti to laikraščio sukaktuvių proga, kad jis visą laiką man buvo mylimiausiu draugu. Gyvendamas tarp svetimų žmonių neturiu progos lietuviško žodžio prarasti. Kas savaitę nuoširdžiai lietuviškai pasikalbu tik su „Lietuviu“. Jis kas savaitę atneša man daug žinių iš tėvynės Lietuvos, iš viso pasaulio, plačiai painformuoja apie mūsų išeivius

vargus ir džiaugsmus. Įsitikinau kad lietuvis yra tikras ir nuširdus lietuvių išeivio darbininko draugas ir užtarėjas. Pasirūdu niekad su „Lietuviu“ nesis kirti ir būti jo nuolatiniu skaitytoju ir bičiuliu iki gyvos galvos.

Būk pasveikintas, mano drauge „Lietuvi“ dešimties metų su kaktuvių proga!

J. Jurkūnas.

Estado do Paraná.

liūdymas iš vietinės politinės policijos (Deligacia de Ordem Politica e Social). Be to dar reikalinga pristatyti sveikatos ir skiepavimo liūdymas.

Svetimšalių registracija bus pradėta kai tik Svetimšalių Deligacia persikels į naujas patalpas ant Largo General Osorio (Senieji Sorocabana stoties rūmai).

SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA.

Darbas greitas, tikras ir sąžiningas.

OLIVIO NAVAES.
RUA JOÃO BRICOLA, 10 7-o andar sala 735. Telef. 3-4390. S. PAULO.

Pavergtojo Vilniaus Katedra.

Metams praslinkus „Lietuvis Brazilijoje“ bendradarbių skaičius dar padidėjo ir laikraštis darė gražių pažangą.

Pažymėtina, kad „Lietuvis Brazilijoje“ išleidimas labai nepatiko įvairiems savanaudžiams žmonėms ir siaurųjų partijų vadams. „Lietuvis Brazilijoje“ šlyščiausiai būdais puolė komunistinis „Garsas“. „Garso“ skiltyse buvo puolamas ir šmeižiamas ne tik pats laikraštis, bet ir visi jo bendradarbiai, redaktoriai ir remėjai. „Garsui“ sustojus po kiek laiko atsirado naujas „Lietuvis Brazilijoje“ opionentas „Lietuvių Aidas Brazilijoje“. Padorumo atžvilgiu šis pastarasis nė kiek nesiskirė nuo „Garso“. Skirtumas buvo tik toks, kad „Garsas“ buvo komunistinės ideologijos laikraštis, o „Lietuvių Aidas Brazilijoje“ jokios ideologijos neturėjo ir buvo leidžiamas tik nesvaraus biznio sumetimais. „Liet. Aidas Braz.“ ir jo leidėjai bei redaktoriai dėjo visas pastangas, kad kaip nors sulikviduoti „Lietuvių Brazilijoje“. Tam buvo naudojamos blaiviausios priemonės. Kada 1930 metais Brazilijoje kilo revoliucija, „Lietuvio Brazilijoje“ priešai, virtę tikrais banditais, suorganizavo prieš laikraštį atentatą. 1930 m. spalio 25 dieną grupė lietuvių išgimėlių užpuolė redakciją, ją apipletė, sudegino laikraščio komplektus, sunaikino baldus, išbargtė raides ir pridarė daugybę kitokių niekšybių, pasislėpė. Už-

pradėjo gyventi. Banditai norėjo ne tik apipletėti patį laikraštį, bet dar nužudyti redaktorių St. Puišį ir kun. J. Valaitį. Kadangi tuo laiku nei vieno nei kito redakcijoje nebuvo, tai žmogžudystės planas banditams nepasisekė.

„Lietuvis Brazilijoje“ pergyvenęs šį skaudų smūgį, visų susipratusių lietuvių remiamas žengė toliau, nepaisydamas jokių jam piktų priešų daromų kliūčių.

1930 m. pabaigoje St. Puišys apleidžia redakciją ir išvažiuoja į Rio de Janeiro. St. Puišius išvykus „Lietuvis Brazilijoje“ ima redaguoti kun. J. Valaitis, kuris buvo vienas iš didžiausių laikraščio bendradarbių.

Nuo 1931 m. pradžios laikraštį redaguoti buvo pakviestas poetas Vincas Atkočaitis.

(B. d.)

SKUBIAI REIKALINGA TARNAITĖ

Vienai prekybos įstaigai reikalinga stipri ir darbšti tarnaitė kalbanti portugaliskai. Dėl smulkesnių žinių kreiptis į Casa Pachada, Praça do Patriarcha, nuo 8 iki 11 ir nuo 2 iki 6 v. u.

Viena iš skaitlingiausių „Lietuvio“ skaitytojų šeimų. Ši graži lietuviška Jono Sausanavičiaus šeima gyvena Rio Grande do Sul estade.

Apie svetimšalių registraciją.

Laikraščių pranešimu, Brazilijos teritorijoje gyvenančių svetimšalių registracija bus pradėta artimiausiu laiku. Visi Brazilijoje gyvenantieji svetimšaliai privalės registruotis įstaigoje, vadinamoje Deligacia de Entrada, Permanencia e Saída dos Estrangeiros.

Užsiregistravimui ir gavimui leidimo legaliam apsigyvenimui Brazilijos teritorijoje reikalingi šie dokumentai:

1.) Svetimšaliams, atvykusiems į Braziliją ligi 1926 metų sausio 1 dienos: dokumentalinis įrodymas, kad svetimšalis yra tikrai atvykęs anksčiau nurodyto laiko. Tam įrodymui tinka „atestado de residencia“ liūdymas, vedybų ar vaikų gimimo metrikai ir kt.

2.) Svetimšaliai, kurie į Braziliją atvyko po 1926 m. sausio 1 d. iki 1934 m. liepos mėn. 1 dienos: turi pristatyti savo pasus ar jų vertimus, arba įvažiavimo liūdymus iš uosto policijos (Policia Maritima), arba pasienio policijos. Taip pat konsulatų liūdymus apie įvažiavimą, arba liūdymą iš vietos imigracijos įstaigos.

3.) Svetimšaliai, kurie įvažiavo nuo 1934 m. liepos 1 dienos iki 1938 m. rugpjūčio 22 d. turi pristatyti savo pasus ar jų vertimus ir dokumentus apie legalų įvažiavimą į Braziliją.

4.) Svetimšaliai, įvažiavę į Braziliją tik laikinai, arba po 1938 m. rugpjūčio 22 d. ir kurie nori Brazilijoje apsigyventi, turi išpildyti sekančius reikalavimus: išsiimti knygutę „carteira de identidade“, folha corrida pristatyti pasą, visus konsularinius dokumentus, išikimybės liūdymus iš savo krašto policijos įstaigoje, kurie turi būti patvirtinti Brazilijos konsulo ir konsulo parašas turi būti patvirtintas Brazilijos užsienių reikalų ministerijos, išikimybės

Trumpa „Lietuvio“ gyvenimo apzvalga.

Minint taip svarbu mūsų kolonijoje įvykį — mūsų laikraščio „Lietuvio“ dešimties metų sukaktį pravartu trumpai pažvelgti į praeitį ir prisiminti šio laikraščio pergyventus vargus ir džiaugsmus.

Lygiai prieš dešimtį metų, kada gimė „Lietuvis“ (tada vadinosi „Lietuvis Brazilijoje“) São Paulo lietuvių kolonijoje buvo didelė nesantaika, susiskaldymas į kelias sroves ir sroveles. Organizacijų vadai stengėsi įvairiais būdais vieni kitiems kenkti, šmeižti spandoje ir vieni kitus deskredituoti visuomenės akyse. Tuometinė lietuvių spauda (anksčiau Pietų Amerikos „Lietuvis“ ir vėliau „Garsas“) tarnavo tik siauriems bižnio ar savo grupės reikalams. Rimtesnieji lietuvių veikėjai labai pasigedo žmoniško lietuviško laikraščio jo išleidimui reikia nemažų lėšų, tai ir šis sumanymas suku buvo greitai įvykdyti. Naujo, rimto lietuviško laikraščio išleidimu ypatingai susirūpino Paulius Butkus, Jonas Ruškys, J. Silieckas ir kiti pažangesni lietuvių veikėjai.

1929 metų pradžioje buvo paskubomis suorganizuota redakcija ir pradėtas leisti daugelio išeivių senai lauktas laikraštis „Lietuvis Brazilijoje“. „Lietuvis Brazilijoje“ išėjo 1929

m. sausio 14 dieną. Pirmuoju laikraščio redaktorium buvo J. Ruškys. Laikraštis buvo užregistruotas valdžios įstaigoje J. Ruškio, J. Silieko ir St. Puišio vardu. Vėliau J. Ruškui iš redaktoriaus pareigų pasitraukus toliau laikraštį redagavo St. Puišys.

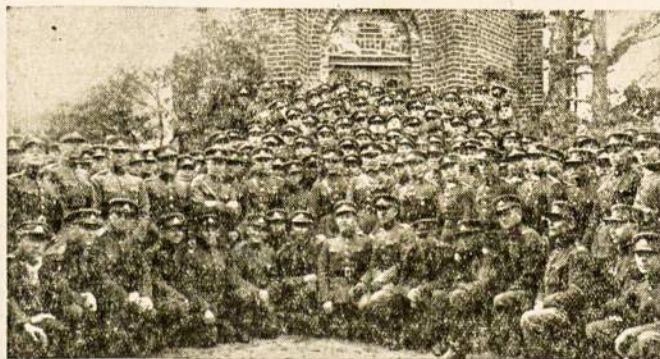
Pradžioje „Lietuvis Brazilijoje“ buvo leidžiamas atskirų asmenų — nedidelio būrelio lietuvių veikėjų. 1929 m. gegužės mėnesį atvykus į S. Paulo pirmajam Lietuvos Konsului Dr. P. Mačiuliui buvo daugiau susirūpinta lietuviškos spaudos reikalais. Suorganizavus spaudos

bendrovę „Šviesa“, į kurią įėjo nemažas būrys vietos lietuvių veikėjų, konsulas Dr. P. Mačiulis, kun. J. Valaitis ir kiti. Pėrėmus laikraščio leidimą „Šviesa“ bendrovei laikraštis dar daugiau surimtėjo, sustiprėjo ir visą laiką buvo svarbiausiu akstiniu viso lietuviško kultūrinio ir visuomeninio veikimo.

Pirmaisiais nuolatiniais „Lietuvis Brazilijoje“ bendradarbiais buvo J. Ruškys, J. Verbieckas—Tėvūnas, St. Puišys, J. Silieckas, A. Sakatauskas, L. Gaigalas, J. Januškis, A. Majus, Dr. P. Mačiulis, kun. J. Valaitis, J. Gauriljus ir kiti.

puolikai nepasitenkino vien laikraščio turto sunaikinimu. Jie sumušė prie redakcijos gyvenusių Beividų šeimos narius, apipletė pačių Beividų šeimą iš nešė daug rūbų bei kitokių daiktų.

Banditai „Lietuvis Brazilijoje“ redakcijai nuostolių padarė už kelis tūkstančius milreisų. Tais sunkiais krizės laikais tai buvo milžiniškas nuostolis. Tačiau tas niekšiškas užpuolimas neužgnauzė „Lietuvio Brazilijoje“ laikraščio. „Lietuvio Brazilijoje“ leidėjai vėl sudėjo pinigų, nupirko naujas raides ir kitus sunaikintus daiktus. Laikraštis vėl

Lietuvos karių ir karininkų būrys.

Amerikos lietuvaite studentė.

SKUBIAI IR PIGIAI PARDUODAMAS PENSIJONAS SU VIEŠBUČIU.

14 gerai įrengtų kambarių. Visi kambariai apgyvendinti nuolatniais pensionistais. Viešbutis randasi Braz. rajone labai gerėje vietoje. Yra 2 didelės salės 2 prausyklos, virtuvė ir visi patogumai. Dėl smulkesnių žinių kreiptis: Praça da Sē Nr. 11 sobrotoja, sala 9—10. Kalbami ir lietuviškai.

BAISUS RAUPSUOTUJU GYVENIMAS

Viena iš pačių baisiausių ligų, kurios aplanko žmogų, be abejo, yra raupsai. Iki pat šio laiko visiškai išgydyti šios baisios ligos mokslinkams nėra pavykę. Mokslinkai deda didžiausias pastangas surasti būdų ir vaistų, kuriais galima būtų įveikti raupsų sukėlėjas bakterijas. Paskutiniuoju laiku šioj sri tyje jau gana daug padaryta, nes tam tikras nuošimtis raupsais susirgusiųjų vis dėlto jau yra išgydomas. Geriausieji vais taid, kaip pasirodė, esą Indijoj tenai augęs tam tikras medis,

sveikųjų baigia nebeilgą savo amžių. O tose kolonijose dažniausiai yra tiesiog pasibaisėti nas gyvenimas, nors paskutiniu ju laiku stengiamasi ir raupsuo tojų gyvenimą padaryti malonesnį.

DAUGIAUSIASUSIRGIMŲ RAUPS AIS PASITAIKO PIETŲ KRAS TUOSE,

o taip pat Rytų Azijoj, — Indijoj, Kinijoj, Japonijoj.

Rytų Azijoj raupsuotiesiems yra įrengti specialūs sodžiai, ap tvirti aukštomis, 3 metrų tvoro

raupsuotųjų kolonijose tiesiog negali apsiginti nuo vyrų puolim...

Į raupsuotųjų kolonijas patenka jauni ir seni, moterys ir vyrai. turtingi ir vargšai. Ir čia visi yra sulyginami. Užsikrėtusis raupsais atvedamas į raupsuotųjų sodžių, — ir už tų aukštų sienų pasilieka sveikųjų žmonių gyvenimas, apie kurį raupsuotieji tik svajoti begali, kuris jiems nuo šiol virsta tik pasaka...

BET PASITAIKO, KAD RAUPSUOTIEJI KARTAIS IŠ TOKIŲ KOLONIJŲ PABĖGA.

gyventi kartu su savo mylimoju, galėjo dalintis skausmais ir neviltimi. Bet jos mylimasis diena iš dienos nyko, vieną dieną pasitraukė jis iš gyvųjų tarpo. Mergaitė po to dar išgyveno keletą metų — ir pati nuėjo ten, kur anksčiau buvo iškelia vęs jos mylimasis...

Valstybės, kurios turi nedidelių, vienišų salelių, raupsuotųjų kolonijas yra įrengusios jose. Iš tokių raupsuotųjų salų labiausiai yra žinomos nedidelės prancūzų salelė Velnio salose netoli Gvjanos ir graikų raupsuotųjų salelė Spinalonga. Iš čia raupsuotųjų pabėgimas nėra įmanomas, nes aplinkui vien tik vandenynas. Retkarčiais, dažniausiai kartą per mėnesį į salas atplaukia laivas, iškrauna atvežtąjį maistą drabužius, pa lieka naujus ligonius, ir vėl nu plaukia sau. Laivui priplaukus prie Spinolongos salos, iš visur ima bėgti prie kranto raupsuotieji, kadaise buvę žmonės. Spinolongos saloj seniau yra buvo si tvirtovė, kurios griuvėsiuose šiandien turi sau įsirengę namus raupsuotieji. Čia jie leidžia savo baisų gyvenimą, kol mirtis jų pasigaili ir iš kančių išvaduoja. Jokių laidotuvių ceremonijų čia nėra, niekas mirusiųjų neapgaili ir neapverkia. Mirusiųjų lavonai dažniausiai tiesiog yra įmetami į jūrą ir tik retkarčiais užkasami į žemę.

Spinalongos sala yra beveik be įstatymų; niekas čia nežūri

São Paulo dangoraižis „Predio Martinelli“.

link namą auga aukštos pušys, į kurias atskrenda paukščiai ir užtraukia savo giesmes. Bet tos jų giesmės nesiderina su tuo gyvenimu, kuris vyksta toj kolonijoj. Kolonijos gyventojai taip pat pat pasmerkti čia gyventi tol, kol neužgęs paskutiniš jų gyvybės kibirkštis. Ligonius prižiūri gailingosios sesutės. Reikia didelio pasišventimo čia dirbti, nes mažiausias neatsargumas — ir galima pa-

Mėgiamiausia São Paulo lietuvių pasivaikščiojimo vieta — Luz parkas.

kurio lapuose esą skysčio, veikiančio prieš raupsus. Tačiau ir dabar tepavyksta pagydyti tik retais atsitikimais, o ligai bent šiek tiek užsisenėjus — raupsai iki mirties lieka nebeišgydomi.

APIE PAČIĄ RAUPSŲ LIGĄ,

tur būt, visi yra girdėję. Susirgęs raupsais žmogus gyvas pra deda pūti. Pirmiausia raupsai apima galūnes, o paskui krūtinę ir visą organizmą. Kojų ir rankų pirštai nupūna ir gabalais nukrinta. Pūvesys apima rankas, kojas, kurios taip pat gabalais, dvokiančiais gabalais krinta žemėn. Ilgiau sergančių jų nupūna nosys, ausys, moterų krūtys. Dažnai išpūna ir iškrinta akys. Į tokius žmones pasižiūrėjus, tiesiog šurpas nukrato: iš pirmo žvilgsnio gaunasi įspūdis, kad žiūrime į žmogų, ne į gyvą žmogų, bet į kažkokią mumiją, gal būtų gyvenusia prieš 3—4.000 metų, užbalzamuotą ir dabar štai atgijusią ir vaikščiojančią. Pūnų kūnai, žinoma, dvokia baisia smarve. Be to, per juos nuolat teka dvokias biauirus skystis. Kur tie žmonės eina, ten oras yra dvokias, sveikam žmogui nepakenčiamas.

Tokia yra raupsų liga. Ji, žinoma, yra daug biauresnė, jei atsiminsime susirgusiųjų žmonių skausmus, baisų gyvenimą ir visišką netekimą vilties iš tos ligos nasrų beišsivaduoti, šviesesnį rytojų beišsvysti. Raupsais susirgusieji amžinai išskirti iš gyvųjų tarpo, tai gyvi lavonai šioj žemėj. Baisus, žiaurus gyvenimas ir amžina neviltis tikrai padaro tuos žmones pačiais nelaimingiausiais žmonėmis šiame pasauly.

Kadangi raupsai yra labai kimbama liga, tai susirgusiųs raupsais stengiamasi izoliuoti nuo sveikųjų, kad šie šios baisios ligos neplatintų toliau. Tuo būdu visose šalyse, kur tik pasitaiko susirgimų, yra įrengtos specialios raupsuotųjų kolonijos, kuriose jie atskirai nuo

mis. Aplink sodžius budi policininkai. Niekas iš sveikųjų čia negali patekti, ir niekas iš raupsuotųjų iš čia negali išeiti. Visi policininkai, kurie artimiau turi reikalą su ligoniais, yra apsirengę specialiais guminiiais rōbais, kad neapsikrėtų liga. Tokiame raupsuotųjų sodžiuje paprastai yra įrengta medicinos stotis, ta čia gydytojai nieko raupsuotiesiems nebegali padėti, tik sumažina jų skausmus, kai to prireikia. Kai kur tokiuose sodžiuose yra įrengti net kino teatrai, kuriuose rodomos įvairios filmos, kad raupsuotiesiems sudaryti šokių tokią pramogėlę ir niūrias jų gyvenimo valandas kai kada praskaidrinti. Be to, čia raupsuotieji gali veikti, kas tik patinka: gali dirbti žemę, užveisti sodus, žaisti... Jų gyvenimą stengiamasi aprūpinti: jiems suteikiama kiek reikiant maisto rūbų ir kt.

Bet ką visa tai reiškia prieš baisią ligą, prieš kasdien pūvančią kūną. Raupsai sukelta didelį niežėjimą, ir todėl raupsuotieji nuolat turi kasytis. Kas dar turi rankas, tie gali pasikasyti rankomis, o kam pirštai jau yra nupuvę, tie trinais atsigulę ant žemės. Raupsai labai erzina lytinius jausmus, todėl moterys

Tuomet visą apylinkę apima tiesiog siaubas: juk pabėgę raupsuotieji gali apkresti sveikuosius. Sugaudyti pabėgusiuosius yra didelis vargas ir dažnai tenka juos net nužudyti. Per tokius pabėgimus sveikųjų žmonių apkretimų pasitaiko gana daug.

Bet pasitaiko ir atvirkščių dalykų: sveikųjų žmonių slapta ateina pas raupsuotuosius. Štai prieš kiek laiko vienoj Kinijos raupsuotųjų kolonijoje buvo toks atsitikimas. Nakties metu per tvorą į raupsuotųjų sodžių įlipo jauna, sveika mergaitė. Ji keletą kartų jau buvo nučiupta belipanti per tvorą, bet šį kartą jai pasisekė. Ko veržėsi ji čia kas ją čia viliojo? O tai jos mylimasis, kuris prieš kiek laiko susirgo raupsais ir atkeliavo čia. Ji taip mylėjo jį, kad beveik eiti ir kartu su juo dalytis skausmu. Gydytojas ir seselės, pamačiusios mergaitę, įsibrovusią į raupsuotųjų koloniją, norėjo ją nuverti ir išvesti laukan. Kad to neatsitiktų, mergaitė pribėgo prie savo mylimojo, jį apkabino ir visu kūnu prisiglaudė prie jo. Išveskite, jei norite, dabar ją, kuomet jau ir ji apsikrėtė baisiąja liga. Ir mergaitė turėjo palikti jau kaip ligonė. Keletus metus mergaitė galėjo iš

Tu nepabijojai šiaurais vėjelio Tu pabijojai plieno dalgelio...

Lietuvos kaimo gyvenimo vaizdelis. Vaziuoja į turgų.

kad neįvyktų kokių nusikaltimų Teismų nėra, atsakomybės beveik nėra. Nužudymų čia pasitaiko, bet už tai retai kuris tēr nubaudžiamas.

Bent vieną kartą pamačius raupsuotųjų gyvenimą, visą gyvenimą jo nebepamirši. Ir kai laivas nuplaukia nuo salos, kai raupsuotųjų šešėliai išnyksta, salos vaizdas pasilieka atminty — ten gyvena tie, kurie kadaise taip pat džiaugėsi gyvenimu, linksminosi, laukė gražesnės ateities, o dabar leidžia baises dienas ir laukia... visa tai pasibaigiant.

LIETUVOJE TAIP PAT YRA RAUPSUOTŲJŲ KOLONIJA.

Ji yra Klaipėdos krašte, netoli Klaipėdos miesto, pušyne. Kolonija, kaip ir kituose kraštuose raupsuotųjų kolonijos, yra apverta aukšta tvora. Vienoj pusėj tvoros yra vartai, pro kuriuos leidžiami kolonijon tie, kurie susirgo šia baisia liga.

Kolonija užima keletą tūkstančių kvadratinų metrų. Joje yra pastatyti namai, kuriuose ir leidžia dienas raupsuotieji. Ap-

**SKELBKITES
TIK
„LIETUVY“**

Vaikų Kampelis

Tau, Tėvyne!

Tau, tėvyne, čia šiuos posmus
Aš skiriu,
Nes tave labiau už viską
Aš myliu.

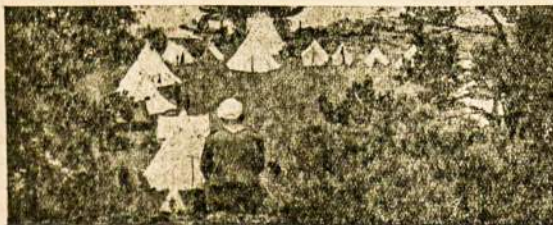
O tėvyne! Aš dėkingas
Tau už tai,
Kad mane žemelėj savo
Auginai.

Nors kažin kur ir auksinė
Būt šalis,
Bet tave labiau mylėčiau
Aš už vis.

Ar padangėj šviečia saulė,
Ar audra,
Mano žemė, tėviškėlė,
Man šventa.

Aš skiriu, tėvyne, savo
Tau jėgas!...
Nes tokios gražios šalelės
Nieks neras!

J. Mackevičius.

Sugrįs, sugrįs tos gražios dienelės,
vėl mes dainuosim žalioji girelėje.

Lietutis

(Pasaka)

Ponas paziūrėjo šnairomis į
ateivį, išmatavo akimis neregėtą
jo aukštumą ir storumą...

— Puikus bus bernas, — pa-
manė ponas.

— O kiek tu metams nori?

— Nieko, šviesiausias pone.

— Kaip tai nieko? Ko čia juo-
kauji. Pas mane juokų nėra, nes
tuoj liepsiu tau 50 bizūnų įpilti.
Supranti?

— Suprantu, šviesiausias pone.
Bet tai mano rimtas šodis: jokios
algos nenoriu, tik prašau, švie-
siausias pone, metams pasibaigus
leisti man tris kartus suduoti
mano lazda į šviesiausiojo pono
rūmus ir vieną kartą spirti
tą pono dvaro žmogų, kuris
pasirodys didžiausias nevydo-
nas esąs.

— Hm... sumurmėjo ponas, iš-
girdęs tokius juokingus reika-
lavimus.

— Nu gerai, — sutiko jis. —
Gali pas mane pasilikti. O kas
dėl tavo kvailių reikalavimų, tai
gali nors šimtą kartų savo laz-
da mūrus daužyti ir visus ne-
vydonus kasdien spardyti.

Ir Lietutis pastojė pas poną
tarnauti.

IV.

Prasidėjo darbai negirdėti,
neregėti. Ima arti — visi nuo
dyvų nesilfauna: vieną jaučių
pora pavargsta, kitą kinko, ne-
pajėgia jaučini traukti plūgo,
tai pats traukia. Ima akėti, dva-
riškiai ir užvaizda akis išplėtę
žiūri: jaučiai vienas, o Lietutis
dvejas akėčias paskui save
tempia. Įdirbo, įtrėšė pono že-
mę, kaip niekuomet. Dera de-

šimteriopai daugiau, negu pir-
ma.

Kartą žiemą užvaizda siūnčia
bernus miškan malkų. Bernai,
anksti sukėlę, žadina Lietutį:

— Kelk, jau laikas važiuoti.

Bet Lietutis buvo pavargęs ir
nenorėjo tuoj keltis.

— Važiuokit, — sako, — aš
ir taip greičiau už jus namo su
grįšiu.

— Kelk, — sako atėjęs už-
vaizda.

— Važiuokit, — sako, — aš
vistiok greičiau už juos su mal-
komis grįšiu.

Pranešė užvaizda ponui, kad
naujasis bernas yra nepaklus-
nus.

Užpyko ponas, atbėgo ir emė
bizūnų tvoti berną. Bet bernas
iš nuovargio taip kietai mieg-
jo, kad neįtū. Įtūžęs ponas
emė jį mušti per galvą, per
veidą ir išmušė ternui vieną
akį. Bernas pabudęs norėjo
trenkti užpuoliką, bet pastebė-

A. A. Dariaus ir Girėno tragedijos vieta Soldino miške (Vokie-
tijoje), paveikslėly matome paminklo atidarymą.

jęs poną, susilaikė, nes buvo
ponui prisiekęs visus metus bū-
ti paklusnus.

Nieko nesakęs, šoko iš lovos,
užsirišo akį ir išvažiavo. Netoli
miško, kur siauresnis kelias
buvo, užvertė didžiausį akmenį
ir nuvažiavo malkų. Bevažiuo-
damas susitiko bernus begrij-
tant, bet nieko jiems nesakė.
Nuvykęs į mišką išrovė keletą
ąžuolų, įsimetė į slajas ir grįž-
ta. Žiūri — bernai stovi kelyje
ir rita nuo kelio akmenį, bet
akmuo nėra iš vietos. O užvaizda
tik keikia, tik pyksta ant ber-
nų.

Lietutis priėjo, pakėlė akme-
nį, kaip plunksną, pravežė ve-
žimą, metė akmenį vėi ant ke-
lio, ir nuvažiavo, pasakęs:

— Aš sakiau, kad anksčiau
grįšiu namo.

Žiūri ponas per langą ir ste-
bisi.

— Žiūrėk, Raganėl (taip vadi-
nosi pono žmona), paskiau už
bernus miškan išvažiavo, o pir-
mas parvažiavo. Duosiu tiems
tinginiams, tai atsimins kuomet
gimė. Žiūrėk, Raganiut! — ste-
bisi ponas, — taigi jis ąžuolus
su šaknimis parvežė!.

Kartą išsirengė ponas me-
džioti. Pasiėmė su savim daug
bernų ir Lietutį. Nuvyko į pa-
čią girios gilumą. Daug prime-
džiojo žvėrių bet daugiausia jų
primušė Lietutis. Stebėjosi pon-
as ir visi.

Staiga bemedžiojant užpuolė
poną didžiulis lokys. Vienas
bernas puolė ginti, bet lokys jį
tuoj po savim pametė. Ponas,
tuo pasinaudojęs, pabėgo. Lo-
kys, pasimetęs berną, norėjo
perkandęs jam kraują išgerti,

Sautuvėlj mes pažinsim. Ir savo tėvynę ginsim.

bet tuokart pamatė Lietutis, pri-
puolęs viena ranka užsmaugė,
lokį ir išgelbėjo nelaimingąjį.
Bernas buvo vos gyvas, visas
kraujais apspylęs. Nors jis ir
išgijo, bet sveikatos nebeturėjo
ir dirbti nebegalėjo. Tačiau po-
nas jo ne tik neglobojo, dažnai
jį liepdavo plakti, kad nepada-
rydavo užduoto darbo. Pagaliau,
vieno pokylio metu liepė tam

Lakūno nuotyčiai.

Kai dar mažas buvau, po Ze-
mę rėplinėčiau, labai domėjaisi
lakūnais. Iš savo senelio buvau
girdėjęs, kad per Rusų ir Japo-
nų karą gaudydavo vieni kitu
lėktuvus. Na ir aš paskelbiam
karą visiems vabalams, musėms
karkvabaliams ir ką tik sugau-
davau. Būdavo, pagausiu kokią
musę, uždarysiu į dėžutę ir lai-
kau. Kada noriu skristi, palei-
džiu po vieną ir skaitausi išskri-
dęs.

Sugalvojau nueiti į sodą ir pa-
sigauti bičių į dėžutę. Kai ati-
dariau avilio duris, kad šoks vi-
sa eskadrilė mano lėktuvų,
kad pradės mane bombarduoti,
tai ir kitą dieną nenorėjau lakū-
nų prisiminti: galva, kaip arbū-
za, turėjau.

Po kiek laiko pradėjau galvo-
ti naujos konstrukcijos lėktuvus
Pirmiausia pradėjau ieškoti me-
džiagos, tik jos niekur negalė-
jau rasti. Na, bet pagaliau sura-
dau didelę mamos maldaknygę.

Lietuvos kareivis kalbasi su mažaisiais.

bernapalaikiui įlipti į medį ir
užkukuoti. Kai bernas įsilipęs
užkukavo, ponas, pasiėmęs šau-
tuvą, nušovė ir iš to turėjo daug
saldoaus juoko, kad tokia didelė
gegužė pasisekė jam nudėti.

Tokie ir panašūs pono žiaur-
rumai tekdavo Lietučium beveik
kas dieną pono dvare matyti.
Matė tai visa ir dantis suspaudęs,
kentė, laukė savo laiko.

V.

Pagaliau, atėjo metų galas.
Nuėjo Lietutis pas poną ir sako:
— Pasibaigė tarnavimo metai,
atėjau atsiimti užmokesčio kaip
buvo susiderėta.

Ponas nudžiugo.

— Gerai, gerai. Pasirink kurį
nori mano nevydoną ir, ką nori,
daryk su juo.

— Mat, šviesiausias pone, di-
desnio nevydono tame dvare
neradau, kaip tamsta, kaip tam-
sta šviesiausias pone. Taigi ir
atėjau pas poną koja paspirti.

(B. d.)

* *

Tuojau išsiplėšiau porą lapų ir
pradėjau darbą. Pirmiausia iš
lankščiau sparnus, paskui uode-
gą, viską sulipdžiau ir šis tas
išėjo. Išdidžiai išėjau į kiemą,
iškėlęs savo konstrukcijos lėk-
tuvą. Paleidau. Vėjas pagavęs
nunešė kažkur; nei pamatyt nes-
pėjau. Grįžęs dar išplėšiau de-
šimtį lapų ir pasidariau daugiau
tokių lėktuvų.

Bet kur buvus, kur nebuvus
įėjo į kambarį mama. Pama-
čius mano lėktuvus, kad pradė-
man skaityti algą už tokį dar-
bą, kad net aš pats skaičių pa-
mečiau. Nuo tos dienos priža-
dėjau daugiau tokių lėktuvų ne-
bedaryti.

Man atėjo į galvą mintis pas-
daryti sparnus, pritaikomus prie
rankų ir nugaros. Vieną gražią
dieną, kai tėveliai išvažiavo į
miestą, aš užlipau ant trobos
stogo, prisirišau sparnus ir šo-
kau į viršų, norėdamas kaip va-
na suplasnoti. Bet, pasak patar-
lės: aukštai šoksi, žemai krisi.

Šokau į viršų, bet nė pagalvo-
nespėjau, kai akyse pasirodė
žvaigždės. Pasijutau ant žemės
beguljis. Atsikėliau, apsigraibiau
šonkaulius, pajudinau kojas ir
nutariau, kad lakūno amatu
sunkus.

Suaugus, kai jau turėjau dy-
dešimt vienerius metus, man
pašaukė į kariuomenę. Kapitu-
nas paklausė:

— Petrai Cibuli, kur nori tu
nauti?

— Tamsta, kapitone, labai a-
riu lakūnu būti!

Priėmė. Džiaugsmu netver-
mas laukiau tos dienos, kad
gausiu paskraidyti. Pagaliau at-
ėjo lauktoji diena. Viršila, sušė-
kęs visus naujokus, sušuko:

— Kas nori paskraidyti?

Aš visom keturiom kad šo-
siu!

— Aš, Tamsta viršila!

— Gerai, tuojau gausite!

Nuvedė mus į sandėlj, padė-
vė po šluotą ir liepė visą raj-
oną gražiai nuskraidyti, tai ju-
svariai nušauti.

Taip ir dingto mano svajonės.

Albertas Drensevičius.

Piemenėliui vargdieneiui kal-
nę ganyti.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chama domams ir pilietybės įgijimui.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampus Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 36 Tel. 2-6255

Pašalina visas kliūtis juridinėje srity. Kas turite reikalą brazilų įstaigose, kreipkitės į advokatą De Thime. Daro dokumentų vertimus į interiora, prisiunčiant norimus išversti dokumentus ir 258000 pinigais.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gydymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausių medicinos procesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Bendras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško silpnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija į gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIECIAMAS VYKSTAĮ NAMUS BET KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.
Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.
KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL“

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.
SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. Sao Paulo. Tel. 5-4954
Diplomuotas Europoje ir São Paulu, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelana, arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Isteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė pardinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua S. Caetano, 447 (sen. nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Didžiausia naujiena

Kiekvienam įsidėmėtina!

„Lietuvio“ Administracijoje galima gauti įvairiausių LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinkimas didžiausias ir kainos labai prieinamos. Užeikite įsitikinti. Atskirai skelbsime knygų ir plokštelių katalogą su kainomis. Taip pat galima gauti Lietuvos Vyčių ir šiaip įvairių paveikslų bei Lietuvos vaizdų atvirukų.

Knygos, vyčiai, paveiksai ir atvirukai užsakant siunčiami ir į provinciją registruotu siunčiniu. Už kiekvienos knygos ir paveikslų persiuntimą imama 800 reisų. Siunčiant didesnę kiekį persiuntimo išlaidos mažesnės.

P pinigus ir užsakymus, siųsti šiuo adresu:

„LIETUVIS“ CAIXA POSTAL 1767 SĀO PAULO. Asmeniškai kreiptis: Rua Bandeirantes, 474 S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus reikia pažymėti laiške kokiam reikalui jie siunčiami ir nurodyti AIŠKŲ IR TIKSLŲ SAVO ADRESŲ. Plokštelės į provinciją ne-siunčiamos. Pasinaudokite proga šiandien pat!

Lietuviška

Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuvės darbus.

Lietuviams nuolaida.

Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

TEL. 4-2640

Lietuviškos muzikos ir dainos koncertai

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelės (Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)
SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIENOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIŠTYGIŲ ORKESTRAS (TRIO)
Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCO

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435 S. Paulo.

Dr. M. BARMĀK.

«Santa Casa» ligoninės Chirurgijos Daktaras. Bendra klinika ir chirurgija. Vias urinaras. Tratamento das ulceras de estomago e duodeno.

KUNSLTORIJA:

Rua Tres Rios, 381 nuo 4 iki 6,30 val. vak. Gyvenamoji vieta: rua da Graça, 193. Tel. 5-5843.

„Lietuvis“ ir lietuviški laikraščiai pardavinėjami:

SĀO PAULO MIESTE:

1. Ant Largo da Sė prie laikrodžio ir «bondžių» galerijos;
2. Prie centralinio pašto laiptų ir kampo. Bom Retiro rajone: 1. Baužio krautuvėje, 2. Silva Pinto ir Pua J, Paulino laikraščių kioske, 3. «José Paulino» vaistinėje, 4. Genevičiaus krautuvėje, 5. prie Luz tilto, 6. Luz stoties kioske. Mokos rajone: 1. Rua da Moóca ir av. Pees de Barros kampo laikraščių kioske, 2. Dr. V. Kudirkos mokykloje. V. BELOS IR V. ZELINOS Rajone: 1. Vygelio krautuvėje, 2. Vytauto Didžiojo mokyk. V. ANASTAZIJOS rajone: 1. Lapos kioske, (Lapoje) 2. Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą. NORTE IR BRAZ stoties kioskuose. SĀO CAETANO stoties kioske. PARQUE DAS NAÇŌES Maironio lietuvių mokykloje, SANTOS MIESTE: Santos stoties kioske. RIO DE JANEIRO MIESTE: 1. Pas p. p. Ramanauskus, rua Bella 130 ir pas Polykarpą Labedevą, av. Mėm de Sa 110

PASTABA: Be aukščiau paminėtų vietų «Lietuvį» ir laikraščius iš Lietuvos bei kitur pardavinėja mūsų platintojai visuose lietuvišiais apgyventuose rajonuose išnešiodami po namus.

Seniausia Lietuviška Siūvykla Mūsų Kolonijoje

„KAUNAS“

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS

ALFAIATARIA KAUNAS

Didelis gerų ir moderniškų medžiagų pasirinkimas. Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kostumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur. Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų šlapintos medžiagos siūtų mūsų siūvykloje. Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 38\$000. Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Parduodame laivakortes pigiausiomis, negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išsivybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklašimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Maua 207 kampas rua Conceicao prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai.

Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

Susirinko Prancūzijos parlamentas.

Po švenčių atostogų vėl susirinko Prancūzijos parlamentas. Parlamento pirmininku išrinktas buvęs kancleris Herriot. Kaikurius prancūzų partijų lyderiai parlamente smarkiai puolė Bonneto užsienio politiką, pažymėdami, kad anglų-prancūzų santarvė susilpnėjusi.

Ministro Beko vizitai.

Lenkijos užsienio reikalų ministras Bekas lankėsi Vokietijoje ir turėjo ilgą pasitarimą su Hitleriu. Laikraščiai rašo, kad Bekas su Hitleriu tarėsi įvairiais užsienio politikos klausimais, kurių tarpe būvę paliesti ir Klaipėdos reikalai.

Ministras Bekas pakvietė į Varšuvą Vokietijos užsienio reikalų ministrą Von Ribbentropą.

DULR Pirmininkas išvyko.

Sausio 13 dieną DULR Pirmininkas R. Skipitis traukiniu išvyko į Rio de Janeiro. Sausio 18 dieną p. R. Skipitis laivu „Cap Norte“ grįžta į Lietuvą.

DULR Pirmininką stotyje palaidėjo nemažas būrys lietuvių.

— Kinija užsakė Amerikoje 200 karo lėktuvų, kurie bus padaryti ir šių metų kovo mėnesį pristatyti į Kiniją.

— Lenkija įteikė Čekoslovakijai protesto notą dėl čekų teroristų veiksmų ir prieš lenkiskos propagandos varymą Čekoslovakijoje. Lenkijos — Čekoslovakijos santykiai blogėja.

— Amerikos Jungtinės Valstybės žada padidinti apsiginklavimo išlaidas 525 milijonais dolerių. Prezidentas Ruzveltas yra nusistatęs rimtai pasiruošti karui ir apginkluoti Ameriką taip kad ji nesibijotų jokių išorinių priešų.

— Prancūzijos parlamento pirmininkas Herriot pasakė kalbą, kurioje pabrėžė, kad Prancūzija neišsigąs jokių jai taiko-

mų grąšinių ir garbingai gins savo tautos prestižą bei valstybės teritoriją.

— Iš Meksikos pranešama, kad per susirėmimą su federalinę kariuomenę žuvo Meksikos sukilėlių vadas generolas Cedillo.

— Naujausiomis žiniomis, Ispanijos vyriausybiniškai puola sukilėlių kariuomenę Ekstramadura fronte. Šiame fronte sukilėliai pralaimi ir traukiasi.

— Prancūzijoje vėl keliamas tunelio po La Manšo sąsiauriu klausimas. Prancūzija kartu su Anglija nori pastatyti tunelį po La Manšą, kuris jungtų abi valstybes sausumos keliu. Tunelio statyba truksianti 5 metus ir kainuos apie 5 milijardus frankų.

— Anglijoje prasidėjo labai dideli potvyniai. Kaikuriuose vietose vanduo pakilo iki vieno metro ir užliejo plačias apylinkes.

— Sausio 8 dieną Tokio mieste nuo epopleksijos staiga mirė Japonijos karo ministras Kus mehiro Kato.

— Sausio 9 dieną Prancūzijos premijeras Daladier grįžo iš savo kelionės po Tunisą ir Šiaurės Afriką.

Paieškojimai

ANTANAS LUIŠYS, kurį laiką gyvenęs Argentinoje vėliau atvyko į São Paulo.

ANTANAS LUIŠYS pats arba jo pažįstami yra prašomi pranešti šiam Konsulatui gyvenamosios vietos adresu.

Lietuvos Konsulatas São Paulo, Rua Aureliano Coutinho, 88.

Ieškomas ANTANAS, Jono sūnus, TURSKIS, kuris į Braziliją atvyko 1927 m. ir gyvena fazendoje Boa Vista. Linha Mogyana vėliau persikėlė kitur ir nuo 1934 m. neturime jokių žinių.

Kas žino apie ieškomo likimą ar gyvenamosios vietos adresą prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho, 88.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)
Tel. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškas genorejos gydymas per 10—15 dienų su garantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

ISTATYMAI SVETIMŠALIAMS

Informacijų Agencija, įsisteigusi Rua José Bonifacio, 390 sobre-loja, sala K, praneša savo klientų ir bendrai visuomenės žiniai, kad šiomis dienomis perkėlė savo raštinę iš minėtosios gatvės į RUA DOS GUSMÕES Nr. 324 (arti Gabinete de Investigações), kur ir toliau tęs visus svetimšalių legalizacijos ir registracijos dokumentų sutvarkymo darbus.

Taip pat priimama visokie dokumentai vertimui. Atidaryta nuo 8 val. iki 6 val. vakaro.

RUA DOS GUSMÕES, Nr. 324.
(ši gatvė prasideda arti Luz stoties)

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS VALDYBOS PLENUMO METINIS SUSIRINKIMAS.

Šiuo pranešu, kad Lietuvių S-gos Brazilijoje metinis plenumo susirinkimas šaukiamas sausio 17 dieną, lygiai 8 val. vakaro Liet. Namuose, rua Bandeirantes, 474. Visi organizacijų, mokyklų ir mokyklų tėvų komitetų atstovai kviečiami dalyvauti.

Pirmininkas.

Knygų skaitytojų dėmesiu!

1) CENTRALINIAM L. S. B. KNYGYNE, rua Bandeirantes 474, mokiniamis ir suaugusiems keičia kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Vakaris — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

2) DR. VINCO KUDIRKOS MOKYKLOS, Moka, rua Lithuania 13, suaugusiems knygos keičia mos antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais (vakaris) nuo 6 iki 8 val. Mokiniai knygas keičia Mokyklos Vedėjo nurodyta tvarka.

3) D. L. K. VYTAUTO MOKYKLOS KNYGYNAS, Vila Bela, suaugusiems knygas keičia vakaris: trečiadieniais nuo 6 val. iki 10 val. ir sekmadieniais nuo 8 iki 11 val. iš ryto. Mokiniamis knygos keičiamos kasdien.

4) DR. J. BASANAVIČIAUS MOKYKLOS KNYGYNE, Vila Anastacio, mokiniamis knygos keičiamos šeštadieniais tuoj po pamokų, o kitiems skaitytojams — pirmadieniais nuo 7 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. (vakaris) ir šeštadieniais nuo 3 iki 3 val. 30 min. dienos metu.

5) Maironio mokyklos knygynas, Parque das Nações, knygos keičiamos mokiniamis kasdien tuoj po pamokų, kitiems skaitytojams — antradieniais ir ketvirtadieniais /vakare/ nuo 6 iki 9 val.

PASTABA. Už naudojimąsi L. S-gos Brazilijoje knygų už knygas mokiniai nieko nemoka. Kiti skaitytojai moka mėnesinį mokestį po 1 milreisą.

Visi skaitytojai turi įnešti po 5\$000 užstatą, kuris daugiau knygų nebeįmanant ir patiekus užstatą įnešimo kvitą, grąžinamas.

Į interiją pasiskaitymui knygos išduodamos didesniais kiekiais tik pagal atskirą susitarimą su knygyne vedėjais.

6) Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro knygynas, rua da Mooca, 1719, atidarytas: pirmadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 17 iki 20 val. Knygų ėmimo taisyklės: Centro nariai ir ne nariai palieka užstatą 5\$000, už knygų naudojimą šį Centro nariai nieko nemoka, o ne nariai moka 1\$000 į mėnesį.

7) LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS KNYGYNAS veikia: antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 19 iki 21 val.

SAUSIO 22 D. VISI EINA Į «LIETUVIO» DEŠIMTMEČIO PAMINĖJIMA.

Gerbiamieji Skaitytojai!

Jau laikas pasirūpinti užsimokėti už laikraščio prenumeratą 1939 metams Nežinint jai, kad mūsų laikraštis šįmet žymiai padidintas, jo prenumeratos kaina paliekama ta pati. Būtent: BRAZILIJoje metams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Į LIETUVĄ — metams 20 milreisų, pusmečiui 10\$000. Į ARGENTINĄ — metams 3 pezai, pusmečiui pusantro pezo. Į URUGVAJŲ — metams du (urugvajiški) pezai. ŠIAURĖS AMERIKOJE — metams 1 doleris. Į VISAS KITAS PASAULIO ŠALIS — metams 1 doleris.

Pinigus siųsti: „LIETUVIS“ CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO—BRASIL.

Visi metiniai „Lietuvio“ prenumeratoriai, užsimokėję už prenumeratą ligi sausio 30 d. gaus nemokamai didelį LIETUVIŠKĄ KALENDORIŲ 1939 METAMS.

Kas užsiprenumeruos laikraštį dabar gaus jį nuo šios dienos ligi 1939 metų pabaigos.

Administracija.

CASA RUSSIA

RUA LIBERO DE LIMA NR. 606 TEL. 5 6724

Praneša savo klientų žiniai, kad Kalėdų šventėms gaivo didelę partiją TIKROS LIETUVIŠKOS VALSTYBINĖS DEGTINĖS. Turime taip pat įvairiausių užsienių ir vietinių gėrimų, maisto produktų, įvairių konservų, grybų, silkių ir kt. Maisto ir gėrimų didžiausias pasirinkimas pigiausiomis kainomis. Be lietuviškos, turime tikros degtinės ir iš Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Užkite įsitikinti ir būsite mūsų nuolatinių klientais.

Geriausia ir pigiausia dovana!

Jau išėjo iš spaudos Kosto Činčiko — Lietuvio įdomus ir ponuojantis poezijos rinkinys „VELNIAI ROJŪJ“. Tai pirmą kartą Brazilijoje lietuviška knyga, kurioje paprastais, kiekvienam lietuviui suprantamais, žodžiais apdainuota mūsų vargai, gyvenimo mas įvairiuose pasaulio kraštuose ir nepasiekiamą laimė... Lietuvi, nepraleiskite progos! Kiekvienas nusipirkite ir perskaitykite. Čia jūs dvasia ras daug peno? Knyga 70 puslapių. Nubraungi, tik 2\$500, Lietuvoje — 1,10 lt., Lenkijoje — 1 zł., U. S. A. — 20 ct.

Knygą galima gauti visuose São Paulo kioskuose, kur parduavinėjama lietuviški laikraščiai. Norintieji užsisakyti ir pavyti vincią ir kitas valstybes privalo siųsti pinigus ir reikalavimą šiuo adresu: Konstanty Czynczyk Rua Bandeirantes, 474. „Lietuvio“ Redakcija/ São Paulo, Brazilija.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Alfaiataria Estan

Stasio Šlikto Siuvykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [Prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai Lietuvų kolonijai DIDELIS PUKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SAŽINGAS. Prie siuvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami palta ir kostiumai. Ši siuvykla atidarys skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

PIGIAI PARDUODAMAS.

Namas 9.000 milreisų vertės.

Parduodamas tik už 5.000 milreisų Namas su visais patogumais. Namas yra Vila Formosa, rua, 41 quadra 55, Lote 12. Teirautis agentijoje Vila Formosa L. Kupčiūnaitė.

PARDUODAMAS PENSIJONAS Alameda Cleveland 283, su kontraktu 2 metams. Smulkiau sužinoti čia nurodytu adresu.